

Verslag concept
Commissie Leefomgeving

Datum commissievergadering	:	31 augustus 2026
Commissievoorzitter	:	Statenlid T. van Wijnen
Commissieadviseur	:	Mw. M. van Boheemen
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 46 28 / boheemenm@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter	:	Statenlid T. van Wijnen
Commissieadviseur	:	Mw. M. van Boheemen
Leden van de commissie	:	BBB Dhr. P. Teeuwen, dhr. M. Becker VVD Mw. Gerda Bakker, dhr. K.J. Terwal GroenLinks Statenleden P. Laport, N. van der Waart D66 Dhr. E. Kanik, dhr. S. Mulder PvdA Dhr. T. Wagelaar, dhr. C. Vonk JA21 Mw. K. Uiterwijk, mw. C. Gordijn CDA Mw. R. Engels, dhr. S. Dijk FvD Dhr. M. Nijman PvdD Mw. H. Vonck, mw. A. Egbers PVV Dhr. P. van Haasen SP Mw. H. Bouhlef-Lascaris, dhr. J. Kes CU Mw. Y. Buit 50PLUS Mw. A. van der Helm-Chandansingh, dhr. S. Faassen Volt Mw. J. Schneemann, Mw. B. van den Bogaerde Fractie de Weerdt -

Gedeputeerden : Mw. A. Gielen (GroenLinks), mw. E. Rommel (VVD)

Afwezig: :
(Met bericht van verhindering)

Notulist : mw. A. Smakman (Notuleerservice Nederland)

Agenda

- 14 Heropening commissievergadering (vervolg van commissievergadering 27 augustus 2026)
- 5 met uitnodiging van de commissie Ruimte
- 15 A-agenda Klimaat en Energie
- 15.a Verklaring van geen bedenkingen Noorder IJplas
- 15.a.1 Uitspraak rechtbank Windpark Noorder IJplas, hoger beroep en vervolproces
- 15.a.2 Insprekbijdrages verklaring van geen bedenkingen Noorder IJplas

Pagina 2

10	16	<u>Rondvraag gedeputeerde Gielen (Klimaat en Energie)</u>
	17	<u>Sluiting</u>

**14 Heropening commissievergadering (vervolg van commissievergadering 27 augustus 2026)
met uitnodiging van de commissie Ruimte**

De **voorzitter** heropent de vergadering om 18.30 uur en heet de aanwezigen van harte welkom op deze commissievergadering Leefomgeving van 31 augustus 2026.

Mededelingen

- De spreektijd voor deze commissievergadering is vastgesteld op drie uur.
- De agenda is tijdens de commissievergadering van 27 augustus 2026 vastgesteld.
- Er hebben zich voorafgaand aan de vergadering 34 sprekers aangemeld.
- De voorzitter wijst de commissie op het werkbezoek aan PALLAS over Small Modular Reactors, dat op 25 september van 12.00 tot 16.00 uur in Petten plaatsvindt. Alle commissieleden zijn uitgenodigd en kunnen zich via de uitnodiging in iBabs aanmelden.

Mevrouw **Van der Helm–Chandansingh** (50PLUS) vraagt of per fractie één woordvoerder geldt, ook wanneer leden vanuit verschillende commissies deelnemen en vragen aan sprekers willen stellen.

De **voorzitter** antwoordt dat per fractie één woordvoerder het woord voert. Deze beperking geldt eveneens voor het stellen van vragen aan sprekers; fracties bepalen zelf welk lid die rol vervult.

15 A-agenda Klimaat en Energie

15.a Verklaring van geen bedenkingen Noorder IJplas

15.a.1 Uitspraak rechtbank Windpark Noorder IJplas, hoger beroep en vervolproces

15.a.2 Insprekbijdrages verklaring van geen bedenkingen Noorder IJplas

Op 1 juni 2026 heeft de rechtbank een beslissing van provinciale staten en gedeputeerde staten vernietigd en beide bestuursorganen opgedragen om binnen 16 weken een nieuw besluit te nemen. Het college heeft nu het besluit voor Provinciale Staten voorbereid. Het betreft het besluit over de afgifte van een verklaring van geen bedenkingen om af te wijken van het bestemmingplan voor de plaatsing van 3 windturbines aan de Noorder IJplas te Amsterdam.

Er zijn twee voordrachten: één vóór het afgeven van de verklaring van geen bedenkingen en één tegen het afgeven van deze verklaring. De Agendacommissie heeft besloten dat beide voordrachten ter besluitvorming worden door geleid naar de vergadering van Provinciale Staten van volgende week maandag 7 september 2026. Commissieleden kunnen vanavond met elkaar en de gedeputeerden in gesprek om de besluitvorming in de Statenvergadering goed voor te bereiden.

Voor dit agendapunt hebben zich voorafgaand aan de vergadering 34 sprekers aangemeld. De sprekers krijgen per spreker twee minuten spreektijd.

De heer **Wijnhoven** spreekt namens de Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE), Energie-Nederland, Holland Solar en Energy Storage NL. Hij stelt dat het afwijzen van geschikte zoeklocaties voor windenergie onvermijdelijk gevolgen heeft. Volgens hem vergroot blijvende afhankelijkheid van gas de geopolitieke kwetsbaarheid, zoals sinds de oorlog in Oekraïne en de ontwikkelingen in het Midden-Oosten opnieuw zichtbaar is geworden. Daarnaast kan die afhankelijkheid leiden tot hogere energiekosten en kunnen regionale ontwikkelingen, waaronder

60 verduurzaming van bedrijven en woningbouw, worden belemmerd wanneer onvoldoende schone energie beschikbaar is. Hij wijst erop dat het Rijk en de netbeheerders om extra windenergie vragen en dat de provincie zelf aanzienlijke windambities heeft. Omdat volgens hem tussen die ambitie en de projecten in de pijplijn een verschil van meer dan een kwart bestaat, roept hij Provinciale Staten op terughoudend te zijn met het afwijzen van geschikte locaties.

65 *De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.*

Statenlid **Van der Waart** (GroenLinks) vraagt om een toelichting op de relatie met woningbouw. Zij wijst erop dat andere betrokkenen juist stellen dat de turbines woningbouw kunnen belemmeren. De heer **Wijnhoven** antwoordt dat windturbines woningbouw kunnen belemmeren wanneer voorzienbaar is dat toekomstige bewoners onaanvaardbare hinder zullen ondervinden. Volgens hem
70 is daarvan op deze locatie geen sprake en kan het project voldoen aan de recent bekendgemaakte windnormen. Hij plaatst daartegenover dat netbeheerders aangeven dat op het elektriciteitsnet nog ruimte bestaat voor schone energie en dat op termijn zelfs een tekort aan lokaal aanbod kan ontstaan. Het zou volgens hem daarom onverstandig zijn het geplande aanbod te schrappen, omdat dit nodig is om woningbouw en andere ontwikkelingen mogelijk te maken. Hij waarschuwt dat
75 elektriciteit van wind op zee niet snel naar Noord-Holland kan worden vervoerd, doordat de benodigde kabelverbindingen wegens netcongestie nog op zich laten wachten.

De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt de heer Wijnhoven voor zijn inspraak.

80

De heer **Overdijk** spreekt namens NedZero, de branchevereniging voor windenergie. Hij vraagt wat nodig is om de regio de komende jaren te laten groeien en verduurzamen. Volgens hem vergen de woningbouwplannen in Zaanstad en rond de NDSM-werf niet alleen ruimte, maar ook voldoende
85 elektriciteit. Hij verwijst naar de waarschuwing van Liander dat het elektriciteitsnet steeds voller raakt en dat grote uitbreidingen tot 2036 op zich laten wachten. De keuze is volgens hem daarom niet tussen windturbines en woningen, maar tussen woningbouw zonder of met de daarvoor benodigde energievoorziening. Uit de milieuonderzoeken blijkt volgens hem dat het windpark voldoet aan de normen voor geluid en slagschaduw.

90

De heer Overdijk benadrukt daarnaast het coöperatieve karakter van het project. Lokale burgercoöperaties en ondernemers werken er volgens hem sinds 2007 aan en het windpark wordt volledig coöperatief eigendom. Hij vindt dat de overheid inwoners die zelf verantwoordelijkheid nemen voor de energietransitie serieus moet behandelen door alle belangen eerlijk te wegen en
95 projecten te steunen wanneer zij aan de eisen voldoen. Daarom roept hij Provinciale Staten op om op 7 september 2026 de verklaring van geen bedenkingen af te geven.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

100 Mevrouw **Van der Helm-Chandansingh** (50PLUS) vraagt hoe de heer Overdijk het verkeersveiligheidsrisico rond de locatie beoordeelt, gelet op het belang daarvan voor weggebruikers.

De heer **Overdijk** antwoordt dat verkeersveiligheid niet zijn expertise is en dat hij hierover daarom geen inhoudelijk oordeel wil geven. Hij verwijst naar een verkeersdeskundige die later tijdens de
105 vergadering zal inspreken en stelt voor de vraag aan die deskundige voor te leggen.

De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt de heer Overdijk voor zijn inspraak.

110

De heer **Hermans** spreekt namens de Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland voorwaardelijke steun uit voor de drie windturbines bij de Noorder IJplas. De locatie kan volgens de organisatie bijdragen aan verantwoorde duurzame energieopwekking, mits omwonenden en natuur goed worden beschermd. Hij vraagt in het bijzonder aandacht voor mogelijke geluidhinder voor bewoners van de houten woonarken langs Zijkanaal H. Omdat het definitieve turbinetype nog niet vaststaat en rekenmodellen volgens hem niet vanzelfsprekend de werkelijke geluidsbelasting in een houten woonark aan het water weergeven, pleit hij voor een duidelijke en handhaafbare geluidsnorm, onafhankelijke metingen na ingebruikname en de mogelijkheid om zo nodig aanvullende maatregelen te treffen. Ook vraagt hij om ruimhartige automatische stilstand ter beperking van slagschaduw en om borging van maatregelen voor vogels en vleermuizen in de vergunning. Zijn oproep luidt daarom: instemmen, maar alleen onder voorwaarden, met monitoring van de daadwerkelijke effecten.

115

120

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

125

Mevrouw **Schneemann** (Volt) vraagt of de al voorziene mitigerende maatregelen volgens de heer Hermans voldoende zijn, of dat nog aanvullende maatregelen nodig zijn.

De heer **Hermans** antwoordt dat de bestaande maatregelen een stap in de goede richting zijn en mede reden vormen voor de principiële steun aan het project. Hij vindt het echter nodig om de werkelijke geluidseffecten ter plaatse te meten, in aanvulling op berekeningen en modellen, en dit als voorwaarde aan de vergunningverlening te verbinden.

130

Mevrouw **Bouhlef-Lascaris** (SP) vraagt of naast de woonarken ook het nabijgelegen woonwagenveld in de beoordeling is meegenomen.

De heer **Hermans** antwoordt dat hij daarvan niet op de hoogte is.

135

De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt de heer Hermans voor zijn inspraak.

140

De heer **Klomp** spreekt op persoonlijke titel als ondernemer op het Cornelis Douwesterrein en steunt de drie windturbines aan de Noorder IJplas. Hij benadrukt dat elektriciteit voor ondernemers geen beleidsdoel, maar een noodzakelijke voorwaarde voor bedrijfsvoering, uitbreiding, elektrificatie en verduurzaming is. Bedrijven in het gebied lopen dagelijks tegen netcongestie aan. Hoewel ondernemers met een energiehub de beschikbare capaciteit slimmer proberen te benutten, is volgens hem ook lokale duurzame opwek nodig. Hij verwijst naar informatie van Liander dat onderstation Papaverweg zowel woningen als de bedrijventerreinen Cornelis Douwes en NDSM voedt en dat uitbreiding van het bovenliggende net pas rond 2036-2038 wordt verwacht. Lokale windenergie nabij de afname kan volgens hem de netbelasting en transportverliezen verminderen en, in combinatie met zon, batterijen en cable pooling – het delen van één netaansluiting door meerdere opwek- of opslaginstallaties – de bestaande netcapaciteit beter benutten. Voor ondernemers gaat het daarmee om leveringszekerheid, investeringsruimte en vestigingsklimaat. Hij erkent dat verkeersveiligheid rond het Coenplein serieus moet worden gewogen, maar stelt daar een

145

150

groot economisch en maatschappelijk belang tegenover. Daarom verzoekt hij Provinciale Staten een positieve verklaring van geen bedenkingen af te geven.

155

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer **Mülder** (D66) vraagt welke bedrijven in het gebied door het uitblijven van netuitbreiding tot 2036 worden geraakt en welke activiteiten het bedrijf van de heer Klomp zelf uitvoert.

160 De heer **Klomp** antwoordt dat hij een installatietechnisch bedrijf heeft dat zich bezighoudt met duurzame energie en oplossingen voor congestieproblemen bij opdrachtgevers. Als voorbeeld noemt hij een transportondernemer met ongeveer dertig vrachtwagens die het wagenpark moet elektrificeren en de voertuigen 's nachts moet opladen, terwijl daarvoor op het industrieterrein onvoldoende elektriciteit beschikbaar is. Ook noemt hij Winkelhof, dat volgens hem circa twee jaar dieselgeneratoren gebruikte omdat Liander geen elektriciteit kon leveren. Deze voorbeelden
165 illustreren volgens hem de tegenstelling dat bedrijven moeten elektrificeren, maar daarvoor onvoldoende energie beschikbaar hebben. Zonder exacte percentages te weten, schat hij dat in het gebied ongeveer 80% beschikbaar is van de benodigde energie. Daardoor kunnen gevestigde ondernemers niet groeien en kunnen bedrijven besluiten te vertrekken of zich niet in het gebied te vestigen.

170

De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt de heer Klomp voor zijn inspraak.

175 De heer **Pater** spreekt namens WOAN en als initiatiefnemer van Windpark Noorder IJplas. Hij werkt naar eigen zeggen al veertien jaar aan het project en stelt dat de drie windturbines passen in het stedelijke landschap en stroom kunnen leveren aan duizenden inwoners, werknemers en reizigers in de regio. Sinds de weigering van de verklaring van geen bedenkingen in 2023 zijn volgens hem drie relevante omstandigheden veranderd.

180

Ten eerste kan het project bijdragen aan het verminderen van netcongestie. Hij verwijst daarbij naar een provinciaal rapport waaruit volgens hem blijkt dat nog slechts 1% van de geplande ruimtelijke en economische ontwikkelingen in Noord-Holland mogelijk is, naar de provinciale oproep om netcongestie als nationale crisis aan te merken en naar de zienswijze van Liander.

185

Ten tweede passen de turbines volgens hem binnen de kort daarvoor gepubliceerde landelijke windnormen, waaronder een afstand van tweemaal de tiphoogte. Indien nodig kan de zuidelijke turbine volgens hem worden verlaagd van 200 naar 185 meter. Ook toekomstige woningbouw wordt volgens hem daardoor niet belemmerd.

190

Ten derde verwijst hij naar een Rijkswaterstaattrapport uit 2025, waarin volgens hem geen aantoonbaar verband is gevonden tussen windturbines nabij rijkswegen en het aantal verkeersongevallen. Hij concludeert daarom dat het project niet tot een onaanvaardbaar verkeersveiligheidsrisico leidt. Gezien de behoefte aan elektriciteit voor woningbouw, bedrijvigheid
195 en mobiliteit roept hij Provinciale Staten op de verklaring van geen bedenkingen af te geven en het windpark te combineren met zon op water en batterijen.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

- 200 Mevrouw **Bouhlef-Lascaris** (SP) verwijst naar een artikel in Het Parool waarin de heer Pater de overheid onbetrouwbaar noemt. Zij vraagt of hij dat oordeel ook zou hebben gehad wanneer het eerdere besluit in het voordeel van de initiatiefnemers was uitgevallen.
- De heer **Pater** noemt dit een hypothetische vraag, omdat het besluit niet in zijn voordeel uitviel. Hij stelt dat de rechterlijke uitspraak erop wijst dat de beoordeling in 2023 niet betrouwbaar was en zegt daarmee het oordeel van de rechter te volgen.
- 205 De heer **Wagelaar** (PvdA) vraagt hoe de heer Pater het vergunningenproces in de afgelopen jaren heeft ervaren.
- De heer **Pater** antwoordt dat hij het proces als zeer moeilijk en complex heeft ervaren. Volgens hem zijn de procedures voor een burgerinitiatief vrijwel niet te doorlopen, duren contacten met de provincie jarenlang en is ook het contact met de Omgevingsdienst complex. Initiatiefnemers moeten volgens hem een omvangrijk proces voeren vanuit een positie met weinig handelingsmogelijkheden, waardoor uiteindelijk vooral de gang naar de rechter resteert. Hij heeft het proces persoonlijk niet positief ervaren.
- 210
- 215 Mevrouw **Van der Helm-Chandansingh** (50PLUS) vraagt hoe de heer Pater het verkeersveiligheidsrisico beoordeelt. Zij wijst erop dat het Coenplein een zeer complex verkeersknooppunt is en stelt dat de plaatsing van windturbines de verkeersveiligheid in ieder geval niet zal verbeteren.
- De heer **Pater** antwoordt dat Provinciale Staten een afweging moeten maken tussen verkeersveiligheid enerzijds en duurzame energie en netcongestie anderzijds. Hij verwijst opnieuw naar het onderzoek waarin volgens hem geen aantoonbare toename van verkeersslachtoffers door windturbines is vastgesteld. Daartegenover staat volgens hem dat het project stroom kan opwekken voor 18.000 huishoudens en bedrijven meer ruimte kan geven. Voor hem valt de afweging daarom uit in het voordeel van het project, mits de uitvoering in goed overleg plaatsvindt.
- 220
- 225 De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt de heer Pater voor zijn inspraak.
-
- 230 De heer **Pekelharing** spreekt namens Winclove en steunt de plaatsing van de windturbines. Hij licht toe dat zijn onderneming op het Cornelis Douwesterrein in Amsterdam-Noord een nieuw pand heeft ontwikkeld, maar vanwege netcongestie de eerste twee jaar noodgedwongen dieselgeneratoren gebruikte. Inmiddels kan het bedrijf met accu's verder, maar volgens hem zou lokale windenergie een duurzamer en logischer alternatief zijn geweest. Winclove is een B Corp-organisatie met ongeveer 150 medewerkers en richt zich naast winstgevendheid nadrukkelijk op maatschappelijke waarde voor Amsterdam-Noord. De heer Pekelharing vindt vooral het lokale, coöperatieve karakter van het windproject aantrekkelijk: duurzame energie wordt volgens hem breed gedragen en kan de belangen van bedrijven, bewoners en natuur verbinden. Zijn onderneming wil in Amsterdam-Noord gevestigd blijven, waar zij al veertig jaar is geworteld, maar moest door het tekort aan elektriciteit compromissen sluiten. Hij hoopt dat het bedrijf op termijn rechtstreeks van de windturbines kan profiteren en vraagt Provinciale Staten daaraan mee te werken.
- 235
- 240
- De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.*
- 245 Mevrouw **Vonck** (PvdD) vraagt de heer Pekelharing toe te lichten wat hij bedoelt met het door zijn onderneming ontwikkelde groene pand.

De heer **Pekelharing** verduidelijkt dat het om een groen bedrijfspand gaat. Winclove ontwikkelt en produceert probioticaproducten op basis van bacteriën. De daarvoor benodigde fermentatieprocessen vragen volgens hem veel energie.

250 Statenlid **Van der Waart** (GroenLinks) vraagt welke gevolgen het niet plaatsen van de windturbines heeft voor het ondernemersklimaat in Amsterdam-Noord. Zij verwijst daarbij naar de ervaring van Winclove, dat gedurende twee jaar van dieselgeneratoren afhankelijk was.

De heer **Pekelharing** antwoordt vanuit de situatie van zijn eigen onderneming. Hij kocht drie jaar eerder de aangrenzende kavel, maar de ontwikkeling daarvan ligt stil omdat er geen
255 elektriciteitsaansluiting beschikbaar is. Het bedrijf heeft het contract voor die kavel voorlopig kunnen overhevelen naar de bestaande locatie. Op de nieuwe kavel wil Winclove vanuit zijn gezondheidsfilosofie deels bos aanleggen en laboratoria ontwikkelen. Die plannen kunnen volgens hem niet worden uitgevoerd zolang het benodigde vermogen ontbreekt.

260 De heer **Van Haasen** (PVV) vraagt of op de door Winclove aangekochte aangrenzende kavel ruimte zou zijn om een windturbine te plaatsen.

De heer **Pekelharing** antwoordt dat dit wat hem betreft serieus bespreekbaar is. Hij wijst erop dat het bedrijf in het gebied Haven-Stad is gevestigd, dat zich tot een gemengd woon-werkgebied ontwikkelt. Het pand is ontworpen om daarin te passen en biedt dagelijks werk aan ongeveer 150
265 medewerkers. Tegen die achtergrond sluit hij plaatsing op of nabij zijn terrein niet uit.

De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt de heer **Pekelharing** voor zijn inspraak.

270

De heer **Van Beenen** spreekt namens bewonersvereniging Noorder IJplas en draagt zijn bijdrage mede op aan de overleden Peter Verbeek, die het natuurrapport heeft geïnitieerd dat hij aan de commissie aanbiedt. Hij pleit voor procedurele rechtvaardigheid en verwerpt het beeld dat het wantrouwen van omwonenden voortkomt uit provinciaal tekortschieten. Volgens hem vervult de
275 provincie juist haar controlerende taak door te toetsen aan een goede ruimtelijke ordening. Hij vindt dat lokale kennis en wetenschappelijke inzichten serieus moeten worden genomen en dat de lasten niet eenzijdig bij omwonenden en natuur mogen terechtkomen. Daarbij wijst hij op houten woonarken op circa 370 meter afstand, waar laagfrequent geluid volgens hem via open water binnenkomt en door de constructie kan worden versterkt. De heer Van Beenen acht turbines van 200
280 meter onverenigbaar met de ecologische verbindingszone, een toekomstig recreatief stadspark en de nabijheid van het complexe Coenplein. Als alternatief noemt hij het gebied aan de overzijde van het IJ, waar eerder een kolencentrale stond en volgens hem een zware netaansluiting aanwezig kan zijn; hij verwijst daarbij naar onderzoek van CE Delft. Hij roept Provinciale Staten op de verklaring van geen bedenkingen te weigeren.

285

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

Statenlid **Van der Waart** (GroenLinks) vraagt hoe de stelling dat de provincie precies doet wat zij moet doen zich verhoudt tot het feit dat de rechter het eerdere besluit heeft vernietigd.

De heer **Van Beenen** antwoordt dat bewoners als belanghebbenden aan het proces en de rechtszaak hebben deelgenomen. Hij stelt dat Provinciale Staten eerder vrijwel unaniem oordeelden dat geen
290 sprake was van een goede ruimtelijke ordening, terwijl de rechter zich volgens hem vooral heeft gericht op de verkeersveiligheid en de second opinion van bureau Baan. Hij plaatst vraagtekens bij

de onafhankelijkheid van de betrokken onderzoeker, omdat deze tijdens de rechtszaak het onderzoek verdedigde. De heer Van Beenen benadrukt dat wetenschappelijke bevindingen niet
295 terzijde mogen worden geschoven en vraagt waarom omwonenden de gevolgen zouden moeten dragen van het elektriciteitstekort waarmee ondernemers kampen.

De heer **Becker** (BBB) vraagt of de heer Van Beenen zich na zijn jarenlange betrokkenheid bij het dossier nog gehoord en begrepen voelt.

300 De heer **Van Beenen** antwoordt dat het proces hem nog steeds aangrijpt. Hij verwijst naar een uitspraak van de Raad van State uit 2017 die volgens hem aan het project in de weg stond, maar stelt dat sindsdien telkens andere routes zijn gezocht om het plan toch voort te zetten. Hij ervaart dit als teleurstellend.

305 De heer **Van Haasen** (PVV) vraagt hoeveel bewoners van Zijkanaal H lid zijn van de betrokken coöperatie.

De heer **Van Beenen** geeft geen aantal. Hij stelt dat het initiatief oorspronkelijk vanuit een bedrijvenscoöperatie is ontstaan en dat later burgercoöperaties zijn aangesloten vanwege eisen rond participatie, draagvlak en sociale effecten. Volgens hem zijn deelnemers niet altijd bekend met de
310 eerdere uitspraak van de Raad van State. Hij vraagt waarom het proces zo lang duurt en waarom volgens hem onvoldoende wordt geluisterd naar alternatieven uit het rapport van CE Delft en naar technisch advies.

315 Mevrouw **Bakker** (VVD) vraagt de heer Van Beenen de ecologische waarde van het gebied nader toe te lichten.

De heer **Van Beenen** antwoordt dat bewoners, mede op initiatief van Peter Verbeek en in contact met stadsdeelbestuurder Brahim Abid, gedurende circa anderhalf jaar onderzoek hebben laten doen naar de natuurwaarden van het gebied. Volgens hem laat het rapport zien dat de Noorder IJplas onderdeel is van belangrijke migratieroutes voor vogels en vleermuizen tussen omliggende natuurgebieden. Hij
320 stelt dat deze ecologische samenhang ook relevant is voor de natuurvergunning en noemt dat de turbines volgens hem gedurende een deel van het jaar niet zouden mogen draaien.

Mevrouw **Bakker** (VVD) vraagt aanvullend specifiek naar de gevolgen voor vogels.

De heer **Van Beenen** stelt dat vogelsterfte wettelijk niet is toegestaan en wijst op de grote aantallen trekvogels in het gebied. Hij vindt dat toekomstige beoordeling niet opnieuw uitsluitend op modellen
325 mag steunen, maar dat de werkelijke effecten moeten worden gemeten.

Mevrouw **Bouhlef-Lascaris** (SP) verwijst naar de mededeling dat omwonenden zouden worden gecompenseerd en vraagt welke compensatie de heer Van Beenen ontvangt.

De heer **Van Beenen** antwoordt dat hem geen concrete compensatie bekend is. Hij noemt eerdere
330 voorstellen voor een speeltuin, een omgevingsbudget en de mogelijkheid om lid te worden van een coöperatie, maar zegt niemand uit de directe omgeving te kennen die daarvan lid is. Volgens hem zijn bewoners na een intentieverklaring niet daadwerkelijk bij het initiatief betrokken. Hij benadrukt dat hij niet principieel tegen windturbines is, maar tegen deze locatie vanuit het oogpunt van goede ruimtelijke ordening. Ook plaatst hij vraagtekens bij vereenvoudigde verwijzingen naar een
335 afstandsnorm van 400 meter en naar het aantal huishoudens dat van stroom kan worden voorzien; hij geeft de voorkeur aan concrete vermogensgegevens.

De heer Van Beenen overhandigt tot slot het natuurrapport en het in memoriam van Peter Verbeek.

340 De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt de heer Van Beenen voor zijn inspraak.

345 De heer **Van der Woude** spreekt op persoonlijke titel als inwoner van Amsterdam en lid van Amsterdam Energie. Hij steunt de windturbines bij de Noorder IJplas en stelt dat lokale energieopwek urgenter is geworden. Naast de energietransitie, het Klimaatakkoord van Parijs en de zichtbare gevolgen van klimaatverandering wijst hij op de verslechterde geopolitieke situatie. Europa moet volgens hem zijn autonomie beschermen en voor de energievoorziening minder afhankelijk worden van Russisch gas en Amerikaans schaliegas. De turbines kunnen als onderdeel van lokale
350 opwek bijdragen aan meer energieonafhankelijkheid en voorzien in de groeiende elektriciteitsvraag. Hij erkent dat omwonenden hinder kunnen ondervinden en wil hun bezwaren niet bagatelliseren, maar vindt dat in de huidige omstandigheden keuzes nodig zijn waarbij het bredere maatschappelijke belang wordt meegewogen.

355 *De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.*

De **voorzitter** constateert dat de commissie geen vragen heeft en dankt de heer Van der Woude voor zijn inspraak.

360 Mevrouw **Hanekroot** spreekt namens Energie Samen Noord-Holland, de koepel van energie-initiatieven, coöperaties en energiegemeenschappen in de provincie. Zij wijst op de urgentie van de energietransitie, omdat de RES-doelen voor 2030 moeilijk haalbaar blijken en volgens het Nationaal Plan Energiesysteem ook daarna veel extra schone energie nodig is. Zij benadrukt twee
365 overwegingen. Ten eerste is het project volledig lokaal eigendom: drie Amsterdamse bewonerscoöperaties en één ondernemerscoöperatie ontwikkelen de turbines gezamenlijk, voor eigen rekening en risico. Ten tweede kan het project volgens haar, mede gelet op de zienswijze van Liander, het vestigingsklimaat voor bewoners en bedrijven verbeteren. Zij ziet daarnaast positieve effecten voor klimaat, sociale cohesie en samenwerking tussen burgers, bedrijven en overheden en roept Provinciale Staten op medewerking te verlenen.

370 *De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.*

Mevrouw **Van der Helm-Chandansingh** (50PLUS) vraagt wat onder lokaal eigendom wordt verstaan, uit welk geografisch gebied deelnemers afkomstig zijn en hoeveel deelnemers het project telt.

375 Mevrouw **Hanekroot** antwoordt dat de definitieve inschrijving nog niet is afgerond en dat niet alle deelnemers bekend zijn. Het initiatief wordt gedragen door drie Amsterdamse bewonerscoöperaties en één ondernemerscoöperatie. Ook de Zaanse Energiecoöperatie heeft volgens haar belangstelling om leden uit Zaanstad te laten deelnemen. Zij verwacht belangstelling uit zowel Amsterdam als de Zaanstreek.

380 De heer **Wagelaar** (PvdA) vraagt welke gevolgen het uitblijven van de windturbines volgens mevrouw Hanekroot heeft voor het vestigingsklimaat van bedrijven.

Mevrouw **Hanekroot** antwoordt dat netcongestie investeringen, bedrijfsuitbreiding en economische versterking in Amsterdam en de Zaanstreek belemmert. Dat acht zij onwenselijk voor een stabiele en
385 betrouwbare economie. Zij heeft vanuit haar provinciale koepelrol geen eigen lokale voorbeelden, maar herkent de eerder genoemde ondernemerservaringen ook elders in Noord-Holland.

Mevrouw **Bakker** (VVD) vraagt of deelname aan de coöperatie Noorder IJplas openstaat voor iedereen in Nederland en dus niet beperkt is tot de leden van de genoemde lokale coöperaties.

390 Mevrouw **Hanekroot** bevestigt dat deelname niet tot huidige leden is beperkt, maar dat deelnemers wel lid moeten worden van een van de energiecoöperaties die het project dragen. Ook niet-deelnemende omwonenden kunnen volgens haar profiteren van een nog op te richten omgevingsfonds, waarmee lokaal in de omgeving wordt geïnvesteerd.

395 Mevrouw **Bouhlef-Lascaris** (SP) vraagt hoe het project volledig lokaal kan worden genoemd wanneer ook personen van buiten de omgeving kunnen deelnemen en de inschrijving nog niet is afgerond.

Mevrouw **Hanekroot** verduidelijkt dat het lokale karakter volgens haar betrekking heeft op het eigendom: de lokale energiecoöperaties investeren in de turbines en worden eigenaar. Deelnemers
400 kunnen elders wonen, maar moeten lid zijn van een van deze lokale organisaties.

Mevrouw **Bouhlef-Lascaris** (SP) vraagt vervolgens hoe nog van volledig lokaal eigendom kan worden gesproken als mensen van buiten de regio lid kunnen worden en financieel kunnen meeprofiteren.

Mevrouw **Hanekroot** antwoordt dat ook landelijke verenigingen leden van buiten hun
405 vestigingsplaats kunnen hebben. Doorslaggevend is volgens haar dat deelnemers lid worden van de lokaal actieve energiecoöperatie en dat deze coöperatie eigenaar van de turbines is.

De heer **Van Haasen** (PVV) vraagt of een stabiele economie niet meer gebaat is bij een betrouwbare energievoorziening dan bij weersafhankelijke windenergie, die niets levert wanneer
410 het niet waait.

Mevrouw **Hanekroot** antwoordt dat de turbines onderdeel moeten worden van een integraal regionaal energiesysteem. Windenergie wordt daarin gecombineerd met onder meer zonne-energie, lokaal delen van energie en opslag, zodat de verschillende bronnen en voorzieningen gezamenlijk
415 bijdragen aan een stabiele energievoorziening.

De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt mevrouw Hanekroot voor haar inspraak.

420 Mevrouw **Snijders** spreekt namens Amsterdam Energie en steunt de windturbines bij de Noorder IJplas. Als 27-jarige, die negen was toen het project begon, plaatst zij de keuze nadrukkelijk in het perspectief van haar generatie. Zij vreest dat klimaatverandering haar toekomst aantast en verwijst naar hittegolven, bosbranden en warmtere records. Ook noemt zij haar beperkte keuzevrijheid op de woningmarkt en stelt zij dat netcongestie nieuwe woningbouw vertraagt, terwijl lokale windenergie
425 daaraan kan bijdragen. Zij erkent dat turbines het landschap veranderen en voor omwonenden belastend kunnen zijn, maar waarschuwt dat het blijven gebruiken van fossiele brandstoffen en het afwijzen van duurzame initiatieven eveneens ernstige gevolgen voor natuurgebieden kan hebben. Zij benadrukt dat dit project door bewonerscoöperaties wordt gedragen, niet door buitenlandse investeerders, en dat de opbrengsten lokaal blijven en naar de buurt terugvloeien. Zij roept
430 Provinciale Staten daarom op ook de toekomst van haar generatie mee te wegen.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

- Mevrouw **Van der Helm–Chandansingh** (50PLUS) plaatst eerst de kanttekening dat vertraging van woningbouw volgens haar niet uitsluitend aan netcongestie kan worden toegeschreven.
- 435 De **voorzitter** onderbreekt haar en herinnert eraan dat de commissie niet met insprekers in debat gaat, maar uitsluitend korte, verhelderende vragen stelt.
- Mevrouw **Van der Helm–Chandansingh** (50PLUS) vraagt vervolgens hoe mevrouw Snijders aankijkt tegen mogelijke aantasting van het natuurgebied door de plaatsing van de turbines, nu zij natuurbehoud belangrijk vindt.
- 440 Mevrouw **Snijders** antwoordt dat zij de kwestie breder bekijkt. Zij vreest dat zonder uitbreiding van duurzame energie, ook lokaal en op locaties waar dat concessies vraagt, uiteindelijk veel meer natuurgebieden verloren gaan. Zij erkent dat haar formulering mogelijk dramatisch klinkt, maar zegt weinig optimistisch te zijn over de gevolgen wanneer onvoldoende wordt gehandeld.
- 445 Mevrouw **Bouhlef–Lascaris** (SP) vraagt of mevrouw Snijders het project ook zou steunen wanneer het op een andere locatie kan worden gerealiseerd.
- Mevrouw **Snijders** antwoordt dat alle bijdragen aan duurzame energie nodig zijn. Volgens haar zullen op verschillende locaties concessies moeten worden gedaan om voldoende duurzame energie op te wekken.
- 450 De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt mevrouw Snijders voor haar inspraak.
-
- 455 Mevrouw **Engelhart** spreekt wegens ziekte namens mevrouw Damme van Ondernemend Cornelis Douwes. In de voorgelezen bijdrage stelt mevrouw Damme dat ondernemers in het Cornelis Douwesgebied aanzienlijk hebben geïnvesteerd op basis van de overheidsvisie voor een gemengd woon-, werk- en recreatiegebied, met hoge eisen aan duurzaamheid en gebouwen. Zij vraagt of een industriële windturbine bij de Noorder IJplas past bij die afgesproken toekomst en vindt dat
- 460 Provinciale Staten bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening niet alleen duurzame energieopwekking, maar ook bestaande investeringen, werkgelegenheid, toekomstige woningbouw, recreatie en de kwaliteit van de leef- en werkomgeving moeten wegen. Als concreet voorbeeld noemt zij het bedrijf van haar zoon in de Westhaven, dat vanwege slagschaduw en bewegende wiken ramen moest blinderen en uiteindelijk vertrok. Zij benadrukt dat de ondernemers niet tegen
- 465 duurzaamheid zijn, maar willen voorkomen dat wonen, werken en leven onder druk komen te staan. Zij vraagt of Provinciale Staten de belangen van ondernemers die op basis van de gebiedsvisie hebben geïnvesteerd daadwerkelijk meewegen en of voldoende inzicht bestaat in mogelijke beperkingen voor woningbouw en verdere gebiedsontwikkeling.
- 470 *De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.*
- Mevrouw **Bakker** (VVD) vraagt mevrouw Engelhart of zij de ervaren hinder van windturbines nader kan toelichten.
- Mevrouw **Engelhart** antwoordt dat zij de hinder in het betreffende gebied niet uit eigen ervaring kent, omdat zij verderop woont, en daarover daarom geen inhoudelijke uitspraak kan doen.
- 475 Statenlid **Van der Waart** (GroenLinks) vraagt of de genoemde toezeggingen en toekomstvisie betrekking hebben op het Cornelis Douwesterrein en niet op het gebied rond de Noorder IJplas. Mevrouw **Engelhart** bevestigt dat de inspraak over het nabijgelegen Cornelis Douwesgebied gaat.

480 Mevrouw **Bouhlef-Lascaris** (SP) vraagt naar de opvatting van mevrouw Damme over de verhouding tussen natuurbelangen en de belangen van haar eigen onderneming.
Mevrouw **Engelhart** antwoordt dat mevrouw Bouhlef-Lascaris die vraag rechtstreeks aan mevrouw Damme moet stellen.

485 De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt mevrouw Engelhart voor haar inspraak.

490 De heer **Van de Nes** spreekt op persoonlijke titel als inwoner van Amsterdam Nieuw-West. Hij uit stevige kritiek op wat hij als aanhoudende bestuurlijke tunnelvisie van de provincie Noord-Holland beschouwt. Volgens hem maken de geopolitieke ontwikkelingen duidelijk dat Nederland en Europa minder afhankelijk moeten worden van buitenlandse mogendheden en zelf verantwoordelijkheid moeten nemen voor een duurzame energievoorziening. Tegen die achtergrond vindt hij dat de discussie niet langer uitsluitend kan worden gevoerd als een lokaal conflict over windturbines op
495 land of als een kwestie van 'niet in mijn achtertuin'. Hij erkent dat rekening moet worden gehouden met lokale belangen, maar plaatst daar het bredere belang van energiezekerheid, toekomstige welvaart en de positie van kinderen en kleinkinderen tegenover. Volgens hem vergroot voortgezet gebruik van fossiele brandstoffen zowel de klimaatrisico's als de afhankelijkheid van onbetrouwbare buitenlandse regimes. Hij stelt dat veel mensen zekerheid over de toekomstige energievoorziening
500 verlangen en dat windenergie op land daarvoor onmisbaar is.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer **Van Haasen** (PVV) vraagt namens welke duizenden mensen de heer Van de Nes zegt te spreken.

505 De heer **Van de Nes** antwoordt dat hij bestuurder is van meerdere energiecoöperaties en al ongeveer tien jaar in Amsterdam aan de energietransitie werkt. Vanuit die ervaring kent hij volgens eigen zeggen veel mensen die volledig groene energie willen gebruiken. Hij benadrukt dat zonne-energie alleen niet voldoende is om aan die behoefte te voldoen en dat daarom ook windenergie nodig is, waaronder in Amsterdam.

510 De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt de heer Van de Nes voor zijn inspraak.

515 De heer **Croese** spreekt op persoonlijke titel als bewoner van de Zijkanaal H-weg en beperkt zich tot de woningbouwplannen voor de Achtersluispolder, met name het Sluiskwartier. Namens bewoners neemt hij deel aan overleg met de gemeente Zaanstad en projectontwikkelaars. Hij bestrijdt dat deze ontwikkeling onvoldoende relevant zou zijn voor de voorliggende besluitvorming: tussen de woonarken en het Sluiskwartier ligt slechts het ongeveer twintig meter brede Zijkanaal H en volgens
520 hem bedraagt de afstand tussen een geplande woontoren en een woonark circa 45 stappen. De aankoop van bouwgrond is naar zijn zeggen begonnen, maar ontwikkelaars zijn terughoudend door onzekerheid over de windturbines, waardoor het provinciale besluit volgens hem rechtstreeks invloed heeft op de woningbouw.

525 De heer Croese stelt daarnaast dat nieuwe inzichten over slagschaduw en geluid moeten worden betrokken. Bewoners zouden slagschaduw zowel rechtstreeks als via weerspiegeling in de ramen van

toekomstige hoogbouw kunnen ervaren. Ook wijst hij erop dat de 62 woonarken uit houtskeletbouw bestaan en volgens hem als klankkasten kunnen werken voor laagfrequent geluid. Omdat het Sluiskwartier naar verwachting eveneens grotendeels in houtskeletbouw wordt uitgevoerd, acht hij
530 standaardmodellen voor geluidseffecten mogelijk niet toereikend. Daarmee raakt de afweging volgens hem niet alleen de huidige bewoners, maar ook circa tweeduizend toekomstige woningen en bijna vijfduizend bewoners. Hij concludeert dat de turbines niet op deze locatie passen.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

535 Statenlid **Van der Waart** (GroenLinks) vraagt of de geplande houtskeletbouw niet van geluidsisolatie wordt voorzien.

De heer **Croese** antwoordt dat houtskeletbouw wel thermisch wordt geïsoleerd, maar volgens hem gevoeliger blijft voor geluid. Hij verwijst naar de ervaringen in de woonarken en benadrukt dat geluidsisolatie een afzonderlijk vraagstuk is.

540 Statenlid **Van der Waart** (GroenLinks) vraagt of de heer Croese de constructie van de toekomstige houtskeletbouw gelijkstelt aan die van de woonarken.

De heer **Croese** antwoordt dat woonarken feitelijk lichte houten constructies zijn en dat houtskeletbouw volgens hem in algemene zin gevoeliger is voor geluid dan betonbouw.

545 Mevrouw **Bakker** (VVD) vraagt hoe concreet het voornemen is om de nieuwbouw in houtskeletbouw uit te voeren.

De heer **Croese** antwoordt dat de plannen concreet zijn voor zover de aankoop van de grond is begonnen en de inrichting van het beperkte gebied wordt onderzocht. Vanuit het overleg met ontwikkelaars is hij bekend met de beoogde bouwmethode en met plannen voor hoogbouw om het
550 project rendabel te maken. De definitieve uitwerking vergt volgens hem nog tijd en hangt mede af van het besluit over de windturbines, die de voortgang op dit moment bemoeilijken.

De heer **Van Haasen** (PVV) vraagt waarom voor de nieuwbouw houtskeletbouw wordt toegepast.

555 De heer **Croese** antwoordt dat deze bouwmethode uit duurzaamheidsoverwegingen wordt gekozen.

De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt de heer Croese voor zijn inspraak.

560

De heer **Van Berkel** spreekt namens Urgenda en roept Provinciale Staten op toestemming te geven voor het windproject. Hij schetst de zomer van droogte, hitte, bosbranden en lage rivierstanden als voorbode van een onveiligere klimaat zolang het energiesysteem niet is verduurzaamd. Hij verwijst naar een recente uitspraak van de rechtbank Den Haag, waaruit volgens hem blijkt dat de
565 Nederlandse klimaatdoelen onvoldoende zijn en dat meer bescherming tegen klimaatverandering nodig is. Dit betekent volgens hem niet dat ieder windproject overal moet worden toegestaan: projecten moeten zorgvuldig en samen met bewoners en omgeving worden ontwikkeld. Hij stelt dat daarvan hier sprake is.

570 Ook verduidelijkt hij dat eerdere berichtgeving dat Urgenda wind op land niet meer nodig zou vinden, volgens hem onjuist was; Urgenda pleitte juist voor invulling van de RES-opgave met coöperatieve projecten waarin lokale burgers en ondernemers investeren en opbrengsten terugvloeien naar de omgeving.

575 Volledig draagvlak acht hij in een dichtbevolkt land onhaalbaar, maar hij vindt dat het lokale initiatief en de steun van de gemeente voldoende reden geven om het project mogelijk te maken.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

580 Mevrouw **Bakker** (VVD) vraagt welke bewoners de heer Van Berkel bedoelt wanneer hij zegt dat het initiatief samen met bewoners wordt ontwikkeld, nu de heer Van Beenen namens direct omwonenden een tegengesteld geluid liet horen.

De heer **Van Berkel** antwoordt dat hij doelt op bewoners uit de gemeente Amsterdam. Hij erkent dat binnen zo'n grote gemeente verschillende opvattingen bestaan en dat energieprojecten altijd weerstand oproepen. Volgens hem is volledig draagvlak niet realistisch.

585 Mevrouw **Bakker** (VVD) vraagt vervolgens hoe dit zich verhoudt tot het feit dat volgens haar iedere Nederlander aan de coöperatie kan deelnemen.

De heer **Van Berkel** antwoordt dat hij zelf als Amsterdammer lid is van een van de betrokken coöperaties. Hij nodigt de commissie uit kennis te maken met de volgens hem bevlogen Amsterdamse leden, die zich vrijwillig inzetten voor verduurzaming en buurtbewoners helpen met
590 onder meer isolatie en zonnepanelen. Voor die inzet achten zij ook de windturbines nodig.

Mevrouw **Schneemann** (Volt) vraagt of de klimaatcrisis volgens de heer Van Berkel zo urgent is dat de windturbines ook moeten worden geplaatst wanneer dit mogelijk ten koste gaat van natuur, terwijl nog niet alle natuurtoestemmingen duidelijk zijn.

595 De heer **Van Berkel** antwoordt dat iedere windturbine en de energietransitie als geheel gevolgen hebben voor de omgeving en natuur. Hij kan de specifieke afweging binnen de natuurvergunning niet beoordelen en doet daarover geen uitspraak. Wel stelt hij dat verduurzaming niet zonder het prijsgeven van andere belangen kan; niet handelen leidt volgens hem tot drogere, warmere en onveiligere zomers.

600

Mevrouw **Engels** (CDA) vraagt of draagvlak onder bewoners die dicht bij de turbines wonen volgens hem eveneens belangrijk is.

De heer **Van Berkel** bevestigt dat dit belangrijk is en benadrukt het belang van een zorgvuldig proces. Hij herhaalt dat bij dergelijke besluiten nooit volledig draagvlak zal bestaan.

605

De heer **Van Haasen** (PVV) vraagt of de heer Van Berkel weet dat de aangehaalde rechtszaak door Bonaire is aangespannen en niet door Amsterdam.

De heer **Van Berkel** antwoordt dat hij daarvan op de hoogte is. Hoewel de zaak betrekking had op de gevolgen voor Bonaire, ging de uitspraak volgens hem over het tekortschietende klimaatbeleid van
610 de Nederlandse Staat als geheel. Hij verwijst daarom naar het oordeel dat de nationale doelen onvoldoende zijn.

Mevrouw **Bouhlef-Lascaris** (SP) vraagt, aansluitend op de vraag van mevrouw Engels, of voor de heer Van Berkel de mening van direct omwonenden zwaarder weegt dan die van bewoners op
615 grotere afstand.

De **voorzitter** herinnert de commissie eraan dat uitsluitend korte, verhelderende vragen aan sprekers worden gesteld en dat geen debat met hen wordt gevoerd.

De heer **Van Berkel** antwoordt dat bewoners die dicht bij de turbines wonen meer gewicht en gehoor moeten krijgen. Op basis van de stukken is zijn indruk dat in dit project zorgvuldig is
620 gekeken naar hun belangen, waaronder slagschaduw, natuur, vogels, vleermuizen en de omgeving,

en dat technische maatregelen zijn voorzien om effecten te beperken. Hij benadrukt dat hij wel lid is van een coöperatie, maar noch persoonlijk noch namens Urgenda bij de ontwikkeling van het project betrokken is.

625 De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt de heer Van Berkel voor zijn inspraak.

630 De heer **Van Bezooijen** spreekt op persoonlijke titel als inwoner van Amsterdam en lid van energiecoöperatie Zuiderlicht. Hij steunt het initiatief van Zuiderlicht en andere energiecoöperaties en benadrukt dat Noord-Hollandse burgers en bedrijven met eigen spaargeld en vrijwillige inzet bijdragen aan de omschakeling van fossiele naar duurzame energie. Hij vergelijkt zonnepanelenprojecten van Zuiderlicht, waarbij een dak met circa 400 panelen volgens hem stroom levert aan ongeveer veertig huishoudens, met de drie beoogde windturbines, die volgens de stukken 635 tussen 12.000 en 18.000 huishoudens kunnen bedienen. Windenergie vult zonne-energie volgens hem aan doordat ook 's nachts en bij bewolking kan worden opgewekt. Gelet op klimaatverandering en de verminderde zekerheid van fossiele energielevering vindt hij het belang van lokaal opgewekte duurzame energie in dit geval zwaarder wegen dan de nadelen van zicht en geluid.

640 *De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.*

De heer **Wagelaar** (PvdA) vraagt hoe de heer Van Bezooijen vanuit de coöperatie het proces voor het verkrijgen van de benodigde vergunningen heeft ervaren.

De heer **Van Bezooijen** antwoordt dat hij uitsluitend lid van Zuiderlicht is en niet rechtstreeks bij het vergunningenproces betrokken is. Hij kan dit proces daarom niet vanuit eigen ervaring beoordelen.

645 Mevrouw **Van der Helm-Chandansingh** (50PLUS) vraagt welk financieel rendement de bestaande zonnepanelenprojecten hem of de coöperatie hebben opgeleverd en binnen welke termijn hij rendement van de windturbines verwacht.

650 De heer **Van Bezooijen** licht toe dat leden maximaal enkele duizenden euro's aan de coöperatie kunnen uitlenen. Wanneer de energieprojecten opbrengsten genereren, ontvangen zij daarover doorgaans ongeveer 2% rente per jaar. Hij benadrukt dat deelname voor hem niet primair om financieel gewin gaat, maar om zelf bij te dragen aan de energietransitie.

655 Mevrouw **Van der Helm-Chandansingh** (50PLUS) verduidelijkt dat zij specifiek vraagt of zijn eigen investering inmiddels rendement oplevert en of daarmee de gemaakte kosten worden terugverdiend.

De heer **Van Bezooijen** antwoordt dat hij ongeveer € 1.000 uit eigen spaargeld heeft geïnvesteerd en daar jaarlijks circa 2% rente over ontvangt. Dat is voor hem het financiële rendement.

660 De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt de heer Van Bezooijen voor zijn inspraak.

665 Mevrouw **Van de Graaf** spreekt namens Zuiderlicht, waarvan zij bestuurder is. Zij zegt Amsterdamse bewoners te vertegenwoordigen die zelf schone en betaalbare energie willen opwekken. Windenergie behoort volgens haar tot de schoonste en, zoals zij later verduidelijkt, betaalbaarste vormen van energieopwekking. Zij richt zich vooral op de verkeersveiligheid rond het Coenplein. Uit de stukken begrijpt zij dat het knooppunt ook zonder turbines al onveilig is. Zij vraagt waarom dat bestaande

verkeersprobleem niet eerder is aangepakt en of de windturbines nu de dupe worden van een knooppunt dat al aanpassing behoeft. Zij vraagt Provinciale Staten niet om een gunst, maar om een eerlijke en zorgvuldige afweging van alle feiten, inclusief nieuwe informatie. Als woonbootbewoner erkent zij dat ruimtelijke ingrepen gevolgen hebben, maar voor haar staat iedere omwenteling van een turbine ook voor een bijdrage aan een leefbare wereld voor mens, dier en natuur. De zeer droge zomer illustreert volgens haar de urgentie van lokale, duurzame energieopwekking. Verplaatsing naar elders vindt zij geen eenvoudige oplossing, omdat in het dichtbevolkte Nederland op iedere mogelijke locatie mensen gevolgen zullen ondervinden.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer **Becker** (BBB) vraagt hoe mevrouw Van de Graaf haar steun voor de turbines kan verantwoorden wanneer zij het Coenplein zelf al als onveilig ervaart en de plaatsing volgens hem de situatie verder kan verslechteren.

Mevrouw **Van de Graaf** antwoordt dat zij deze afweging zelf ook ingewikkeld vindt. Doorslaggevend is voor haar dat de onveiligheid van het Coenplein al zonder windturbines bestaat en dat een in 2025 gepubliceerd empirisch onderzoek volgens haar geen effect van turbines op de rijtaakbelasting laat zien. Zij erkent dat voor verkeerspleinen een afzonderlijke beoordeling nodig is, maar meent dat die hier heeft plaatsgevonden: twee verkeersveiligheidsbureaus achtten plaatsing mogelijk. Rijkswaterstaat kwam op basis van kaders en richtlijnen uit 2023 tot een negatief oordeel. Mevrouw Van de Graaf vraagt zich af of die kaders en dat oordeel nog actueel zijn nu in 2025 nieuwe onderzoeksinformatie beschikbaar is gekomen.

Mevrouw **Van der Helm–Chandansingh** (50PLUS) vraagt of eerst aanvullend onderzoek en meer feiten nodig zijn voordat over de windturbines wordt besloten. Zij begrijpt de teleurstelling over een reeds onveilig verkeersknooppunt, maar merkt op dat sinds het eerdere oordeel volgens haar geen aanvullend locatiespecifiek onderzoek is uitgevoerd.

Mevrouw **Van de Graaf** benadrukt dat zij geen verkeersveiligheidsdeskundige is. Zij leest in de stukken dat Rijkswaterstaat in 2023 negatief adviseerde, terwijl twee verkeersveiligheidsbureaus plaatsing toen al mogelijk achtten. Het rapport uit 2025 bevestigt volgens haar dat windturbines mogelijk minder invloed op de rijtaak hebben dan eerder werd aangenomen. Zij erkent dat aanvullend onderzoek mogelijk is, maar wijst op de al gemaakte onderzoekskosten en hoopt dat Rijkswaterstaat de situatie opnieuw beoordeelt aan de hand van de kennis uit 2025.

Mevrouw **Bouhlef–Lascaris** (SP) sluit aan bij de vraag van mevrouw Van der Helm–Chandansingh. Zij wijst erop dat complexe verkeerssituaties volgens de rapporten een verhoogd risico kunnen opleveren en dat onderzoekers adviseren bij plaatsing in zulke situaties terughoudend en zorgvuldig te handelen. Zij vraagt hoe mevrouw Van de Graaf dit meeweegt.

Mevrouw **Van de Graaf** verwijst opnieuw naar de twee gerenommeerde verkeersveiligheidsbureaus die plaatsing volgens haar mogelijk achten. Zij noemt de bouwfase als aandachtspunt, maar stelt dat daarvoor mitigerende maatregelen denkbaar zijn, zoals bouwen in de nacht wanneer het verkeer rustiger is. Op basis van de deskundigenrapporten meent zij dat de bouw met passende maatregelen zo veilig mogelijk kan worden uitgevoerd, mede omdat Rijkswaterstaat volgens haar erkent dat het Coenplein ook zonder windturbines moet worden aangepakt.

De heer **Nijman** (FvD) vraagt of mevrouw Van de Graaf een volledig beeld heeft van windenergie wanneer zij deze als een van de schoonste vormen van energieopwekking aanduidt. Hij vraagt in

- 715 het bijzonder of zij ook rekening houdt met minder schone en mogelijk milieuvervuilende aspecten van windenergie.
- Mevrouw **Van de Graaf** corrigeert haar eerdere formulering. Zij heeft niet bedoeld te zeggen dat windenergie de schoonste energiebron is, maar dat zij windenergie beschouwt als de meest betaalbare vorm van schone energie.
- 720 De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt mevrouw Van de Graaf voor haar inspraak.
-

- 725 De heer **Van Regteren Altena** spreekt zijn steun uit voor de vergunningverlening van de windmolens bij de Noorder IJ-plas. Vanuit zijn achtergrond als musicus en als actief bewoner in zijn buurt en wijk benadrukt hij het belang van de energietransitie. Volgens hem is het noodzakelijk om de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen en buitenlandse energiebronnen te verminderen.

- 730 Hij erkent dat de plaatsing van windmolens maatschappelijk gevoelig ligt en breed draagvlak vraagt. Tegelijkertijd stelt hij dat het realiseren van duurzame energieprojecten alleen mogelijk is wanneer zorgvuldig wordt samengewerkt met bewoners en andere betrokkenen. Volgens hem vormt het project bij de Noorder IJ-plas een goed voorbeeld van hoe inspraak, participatie, samenwerking en draagvlakontwikkeling in de praktijk kunnen worden vormgegeven.

- 735 De heer Van Regteren Altena geeft aan begrip te hebben voor de zorgen die leven onder omwonenden, maar benadrukt dat in zijn beleving veel betrokken partijen zich gedurende het proces hebben ingezet om tot een zorgvuldig resultaat te komen. Hij spreekt zijn waardering uit voor de inzet van de initiatiefnemers en noemt hun betrokkenheid, visie en idealisme inspirerend. Om die reden wil hij namens zichzelf als inwoner zijn steun voor het project uitspreken.

- 740 *De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.*

- De heer **Van Haasen** (PVV) vraagt hoe belangrijk de stem van de direct omwonenden van Zijkanaal H is en hoe breed het draagvlak volgens de spreker zou moeten zijn.

- 745 De heer **Van Regteren Altena** antwoordt dat hij geen specialist is op dit onderwerp, maar dat naar zijn oordeel gedurende het traject iedereen de mogelijkheid heeft gehad om mee te praten. Hij heeft niet de indruk dat een grote groep belanghebbenden buiten het proces is gehouden.

- Mevrouw **Van der Helm-Chandansingh** (50PLUS) vraagt of de heer Van Regteren Altena lid is van een energiecoöperatie.

- 750 De heer **Van Regteren Altena** bevestigt dat hij lid is van Amsterdam Energie.

- De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt de heer Van Regteren Altena voor zijn inspraak.
-

- 755 Mevrouw **Merks Verbeek** spreekt op persoonlijke titel als echtgenote van de onlangs overleden Peter Verbeek, die zich fel verzette tegen windturbines bij de Noorder IJplas. Zij zegt zijn stem te willen laten doorklinken en benadrukt dat zijn verzet volgens haar niet voortkwam uit eigenbelang, maar uit zijn overtuiging dat rechtvaardigheid, eerlijkheid en goed bestuur in het

760 dossier onvoldoende waren gewaarborgd. Zij vraagt de commissie zijn argumenten nog eenmaal nadrukkelijk te wegen.

Zij beschrijft de Noorder IJplas als een kwetsbaar groengebied en toekomstig stadspark voor het groeiende Amsterdam-Noord, met betekenis als foerageergebied voor vogels en vluchtgebied voor vleermuizen. Volgens haar is de milieueffectrapportage waarop de locatiekeuze mede rust
765 inmiddels verouderd, omdat onder meer de tiphoogtes zijn gewijzigd, de ecologische betekenis groter blijkt, houten woningen zoals woonarken onvoldoende zijn betrokken en de uitgangspunten voor volksgezondheid achterhaald zouden zijn. Ook stelt zij dat de factsheets van het RIVM niet meer actueel zijn.

Volgens mevrouw Merks Verbeek ergerde Peter Verbeek zich vooral aan wat hij zag als politieke
770 onwil om alternatieve locaties serieus te onderzoeken. Zij benadrukt dat hij niet tegen windenergie als zodanig was, maar tegen deze locatie. Zij verwijst naar onderzoek van CE Delft, waaruit volgens haar blijkt dat het havengebied voldoende mogelijkheden biedt. Het participatieproces kwalificeert zij als ondeugdelijk en zij noemt ondoorzichtige besluitvorming, starheid, mogelijke verborgen agenda's en belangenverstrengeling als zorgen die haar
775 echtgenoot gedurende het proces ervoer. Naar zijn oordeel ontbraken steekhoudende argumenten vóór plaatsing rond de Noorder IJplas, terwijl er volgens hem juist veel bezwaren bestonden op het gebied van volksgezondheid, ecologie en verkeersveiligheid. Zij besluit dat hij geloofde in goed bestuur en niet accepteerde dat commerciële of dogmatische overwegingen boven het welzijn van burgers zouden worden gesteld.

780

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

Mevrouw **Bakker** (VVD) spreekt haar respect uit voor de aanwezigheid van mevrouw Merks Verbeek en vraagt hoe zij aankijkt tegen de herhaalde verwijzingen van eerdere sprekers naar 'de bewoners van Amsterdam'.

785 Mevrouw **Merks Verbeek** antwoordt dat bewoners op grotere afstand gemakkelijker voor windturbines kunnen pleiten dan direct omwonenden, die de gevolgen van nabij ervaren. Zij wijst op de omvang en het geluid van de turbines en op de ecologische en recreatieve waarde van de Noorder IJplas, waar volgens haar onder meer lepelaars, vleermuizen en bijzondere planten en dieren voorkomen. Ook acht zij het gebied belangrijk als toekomstig stadspark voor het groeiende
790 Amsterdam-Noord. Plaatsing van industriële turbines past volgens haar niet bij de functie van een natuur- en recreatiegebied.

De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt mevrouw Merks Verbeek voor haar inspraak.

795

De heer **Schep** spreekt op persoonlijke titel en steunt de plaatsing van de windturbines. Hij erkent dat turbines overlast veroorzaken, maar vindt dat die lasten niet uitsluitend bij landelijke gebieden mogen liggen en ook rond Amsterdam moeten worden gedragen. Omwonenden die nadeel
800 ondervinden, moeten volgens hem fatsoenlijk worden gecompenseerd, bijvoorbeeld met een eenmalig bedrag of korting op de elektriciteitsrekening, al acht hij die laatste vorm praktisch moeilijk uitvoerbaar.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

805 De heer **Nijman** (FvD) vraagt hoe eventuele gezondheidsschade kan worden gecompenseerd.

De heer **Schep** antwoordt dat volgens de geldende afstandsregels geen gezondheidsschade zou optreden en dat daarvoor volgens hem dus geen compensatie nodig is. Hij ziet compensatie vooral als tegemoetkoming voor ervaren hinder, zoals uitzicht of ongemak.

810 Mevrouw **Bouhrel-Lascaris** (SP) verwijst naar onderzoek dat volgens haar op deze afstand samenhang laat zien met hoge bloeddruk, hartklachten en stress. Zij vraagt hoe dergelijke gezondheidseffecten zouden moeten worden gecompenseerd.

815 De heer **Schep** antwoordt dat hij het genoemde onderzoek niet kent en daarover geen inhoudelijk oordeel kan geven. Hij verwijst naar de recent bekendgemaakte afstandsregel voor windturbines ten opzichte van woningen en stelt dat het project daaraan moet voldoen.

De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt de heer Schep voor zijn inspraak.

820

Mevrouw **De Kraker** spreekt op persoonlijke titel als inwoner van Amsterdam-Noord en lid van energievoorziening Amsterdam Energie. Zij stelt dat de windturbines bij de Noorder IJplas aansluiten bij de Noord-Hollandse klimaatpakket van 30 september 2024, waarin de provincie inzet op een schoon, groen en klimaatbestendig Noord-Holland, een toekomstbestendig energiesysteem en samenhangende klimaatmaatregelen. Volgens haar kunnen de turbines bijdragen aan vermindering van broeikasgasuitstoot en aan de provinciale ambitie om zon- en windprojecten te stimuleren die netcongestie helpen verminderen.

825

830 Mevrouw De Kraker verwijst daarbij naar de brief van Liander, waarin volgens haar staat dat windenergie nabij de lokale elektriciteitsafname en twee onderstations een positieve invloed kan hebben op de netbelasting. Zij concludeert dat juist deze locatie geschikt is om grote hoeveelheden windenergie dicht bij het verbruik op het netwerk aan te sluiten. Tot slot haalt zij een provinciale beleidsadviseur Wind op Land aan, die erop wijst dat windturbines kunnen bijdragen aan een minder van buitenlandse energiebronnen afhankelijke energievoorziening en ruimte kunnen bieden voor woningbouw en investeringen en uitbreidingen van bedrijven.

835

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

De **voorzitter** constateert dat de commissie geen vragen heeft en dankt mevrouw De Kraker voor haar inspraak.

840

De heer **Hennis** spreekt op persoonlijke titel als bewoner van de Oostzanerdijk en steunt de windturbines bij de Noorder IJplas. Hij toont begrip voor zorgen van direct omwonenden over geluid en vindt dat zij zich daarover moeten kunnen uitspreken. Zelf heeft hij de onderzoeken niet inhoudelijk beoordeeld en onthoudt hij zich daarom van een oordeel over de omvang van de hinder. Hij vindt wel dat Amsterdam, gezien het eigen energieverbruik, verantwoordelijkheid moet nemen voor lokale duurzame opwek en minder afhankelijk moet worden van energie van buiten. Het coöperatieve eigendom ziet hij als een belangrijke meerwaarde: niet alleen de elektriciteit, maar ook het energiesysteem en de economische opbrengsten kunnen zo lokaal of regionaal verankerd blijven. Hij erkent dat de energietransitie zichtbare veranderingen en concessies vraagt en roept op zoveel mogelijk van de lokaal gebruikte energie ook lokaal duurzaam op te wekken.

845

850

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

855 Statenlid **Van der Waart** (GroenLinks) vraagt of de turbines vanuit de directe woonomgeving van de heer **Hennis** aan de Oostzanerdijk zichtbaar zullen zijn.

De heer **Hennis** antwoordt dat hij niet weet of de turbines vanuit zijn woning zichtbaar zullen zijn. Hij verwacht dat zij wel zichtbaar zijn vanuit delen van Amsterdam-Noord waar hij regelmatig komt. Statenlid **Van der Waart** (GroenLinks) vraagt vervolgens of mogelijke zichtbaarheid voor hem geen doorslaggevend bezwaar vormt tegen het project.

860

De heer **Hennis** antwoordt dat zijn situatie niet vergelijkbaar is met die van bewoners van Zijkanaal H en dat hij hun zorgen begrijpt. Hij vertrouwt erop dat de belangen zorgvuldig worden afgewogen en dat de hinder op basis daarvan afwezig of zo beperkt mogelijk zal zijn. Voor hem weegt de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor duurzame energie zwaarder dan de zichtbaarheid van de turbines.

865

Mevrouw **Bouhlef-Lascaris** (SP) vraagt of de heer **Hennis**, net als verschillende eerdere insprekers, lid is van een energiecoöperatie.

870 De heer **Hennis** antwoordt dat hij op dat moment geen lid is van een energiecoöperatie en klant is bij een groene energieleverancier. Hij geeft aan wel graag lid te willen worden.

De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt de heer **Hennis** voor zijn inspraak.

875

De heer **Rijkers** spreekt op persoonlijke titel als belanghebbende bij de ontwikkelingen rond de Noorder IJplas en pleit voor het verlenen van toestemming voor de windturbines. Hij verwijst naar de uitspraak van de rechtbank Noord-Holland, die volgens hem heeft geoordeeld dat de provincie de omgevingsvergunning ten onrechte heeft geweigerd doordat de afweging tussen de gevolgen voor natuur en verkeersveiligheid enerzijds en het algemene belang van windenergie anderzijds onvoldoende was gemaakt en gemotiveerd. De heer **Rijkers** stelt dat klimaatverandering vrijwel dagelijks gevolgen heeft voor bewoners en schade veroorzaakt aan zowel natuur als verkeersveiligheid, onder meer door toenemende weersextremen. Hij erkent dat de turbines ongerief voor omwonenden kunnen veroorzaken, maar vindt niet aangetoond dat die nadelen zwaarder wegen dan de maatschappelijke voordelen van duurzame energieopwekking. Hij roept Provinciale Staten op waardering te tonen voor bewoners die positief staan tegenover de energietransitie en bereid zijn hinder te aanvaarden, het eerdere standpunt te herzien en Amsterdam groen licht te geven voor het project.

880

885

890

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

895

Mevrouw **Van der Helm-Chandansingh** (50PLUS) ten eerste of de heer **Rijkers** lid is van een energiecoöperatie of vereniging. Daarnaast nuanceert zij zijn weergave van de rechterlijke uitspraak. Volgens haar heeft de rechtbank verschillende aangevoerde argumenten buiten beschouwing gelaten omdat de natuurtoestemming in een afzonderlijk traject wordt aangevraagd, terwijl het bezwaar over de verkeersveiligheid wel overleind bleef. Zij vraagt of de heer **Rijkers** zich daarvan bewust is.

De heer **Rijkers** antwoordt dat hij lid is van de bij het project betrokken energiecoöperaties Zuiderlicht en Amsterdam Wind. Over de verdere inhoud en reikwijdte van de rechterlijke uitspraak kan hij geen oordeel geven, omdat hij daarvan naar eigen zeggen onvoldoende kennis heeft.

De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt de heer Rijkers voor zijn inspraak.

905

Mevrouw **Boer** spreekt op persoonlijke titel en zegt vanaf het begin betrokken te zijn geweest bij het MER-onderzoek, onder meer in de door Amsterdam ingestelde werkgroep Gezondheid. Zij wijst op haar jarenlange inzet voor sportbeleid en natuurbehoud en noemt als voorbeeld dat zij met een alternatief heeft voorkomen dat TenneT circa vierhonderd bomen in het gebied zou verwijderen. Zij vindt dat de Noorder IJplas haar status en functie als natuurgebied moet behouden. Volgens haar vervult het gebied een belangrijke rol voor biodiversiteit, waaronder stand- en trekvogels, roofvogels en overwinteraars, en vormt het een verbinding met nabijgelegen natuur- en watergebieden, zoals IJperveld, Twiske, Wormer- en Jisperveld, Kalverpolder en Polder Westzaan. Daarnaast is het gebied volgens haar van grote recreatieve waarde voor kanoërs, kinderen en omwonenden die dichtbij huis rust en natuur zoeken.

Mevrouw Boer vreest dat drie windturbines van 200 meter hoog deze natuur- en recreatiefuncties ernstig aantasten en het gebied feitelijk een industrieel karakter geven. Zij is niet tegen windenergie, maar pleit voor plaatsing in het havengebied. Zij biedt aan vanuit haar betrokkenheid als Amsterdammer, watersporter en natuurmens mee te denken over alternatieven.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

Mevrouw **Bakker** (VVD) vraagt in hoeverre recreatie in de plannen is betrokken.

Mevrouw **Boer** antwoordt dat recreatie volgens haar niet is meegewogen. Zij wijst op mogelijke hinder door slagschaduw, geluid en luchtstromen rond de grote wieken. Vanuit haar ervaring met varen en wind acht zij vooral mogelijke zijwind relevant, maar zij stelt dat dit aspect niet is besproken.

De heer **Mülder** (D66) vraagt of mevrouw Boer lid is van een energiecoöperatie.

Mevrouw **Boer** antwoordt dat zij geen lid is. Zij vermeldt wel dat de gemeente Amsterdam haar heeft uitgenodigd om aan het begin van de milieueffectrapportage deel te nemen aan de werkgroep Gezondheid.

De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt mevrouw Boer voor haar inspraak.

De heer **De Ceunynck** spreekt op persoonlijke titel als onafhankelijk verkeersveiligheidsonderzoeker en mede-auteur van het rapport Verkeersveiligheidseffecten van windturbines langs rijkswegen, dat eind 2025 in opdracht van Rijkswaterstaat is opgeleverd en openbaar is gemaakt. Hij vermeldt geen lid te zijn van een energiecoöperatie. In het onderzoek zijn ongevalsgegevens van vóór en na plaatsing van windturbines nabij rijkswegen vergeleken. De algemene conclusie is volgens hem dat geen bewijs is gevonden dat windturbines nabij rijkswegen globaal tot meer verkeersongevallen

945 leiden. Hij plaatst daarbij vier belangrijke beperkingen. Bij knooppunten kan een negatief effect niet worden uitgesloten; daarvoor bestaan zwakke indicaties, maar deze zijn statistisch niet hard te maken. Daarnaast zijn windturbines niet willekeurig geplaatst: het beleid van Rijkswaterstaat, waaronder aanvullend onderzoek en mitigerende maatregelen op risicolocaties, is al in de onderzochte praktijk verwerkt. Verder konden alleen ongevallen op de hoofdrijbaan worden
950 geanalyseerd en niet op op- en afritten. Tot slot benadrukt hij dat afwezigheid van bewijs niet hetzelfde is als bewijs van afwezigheid. Aanvullend onderzoek is nodig voor meer zekerheid. De algemene onderzoeksuitkomsten laten daarom geen harde conclusie toe over individuele projecten; hij spreekt zich niet voor of tegen dit windproject uit.

955 *De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.*

Statenlid **Van der Waart** (GroenLinks) vraagt of de heer De Ceunynck verbaasd is dat Rijkswaterstaat in de stukken niet naar het rapport verwijst en stelt dat sinds het eerdere advies geen nieuwe inzichten zijn ontstaan.
De heer **De Ceunynck** wil niet beoordelen hoe het rapport wel of niet bij betrokken partijen terecht is
960 gekomen en beperkt zich tot de constatering dat het openbaar beschikbaar is. Of sprake is van nieuwe inzichten noemt hij een kwestie van interpretatie. Hij herhaalt dat de onderzochte situatie mede het voorzichtige beleid van Rijkswaterstaat weerspiegelt. Dat geen negatief effect is gevonden, betekent daarom niet dat windturbines zonder gericht onderzoek en maatregelen overal veilig kunnen worden geplaatst. Over dit individuele dossier doet hij geen uitspraak.

965 Mevrouw **Schneemann** (Volt) vraagt welk effect andere objecten langs de weg, zoals reclamezuilen, op de verkeersveiligheid hebben.

De heer **De Ceunynck** antwoordt dat wetenschappelijk onderzoek laat zien dat afleidende objecten langs de weg, met name reclamezuilen, bestuurders kunnen afleiden en daardoor de
970 verkeersveiligheid negatief kunnen beïnvloeden. Voor windturbines is de omvang van zo'n effect volgens hem nog niet wetenschappelijk hard vastgesteld. Zijn onderzoek is voor zover bekend het eerste en enige onderzoek van dit type en ook internationaal is het onderwerp nog weinig onderzocht.

975 Mevrouw **Bouhlef-Lascaris** (SP) vraagt hoeveel vergelijkbare windturbines bij vergelijkbare knooppunten in Nederland staan.

De heer **De Ceunynck** heeft dit aantal niet paraat. Hij licht toe dat niet alle geplaatste turbines in het onderzoek konden worden meegenomen. Locaties waar tijdens de onderzoeksperiode ingrijpende herinrichtingen aan een knooppunt of snelweg plaatsvonden, vielen af omdat het effect daarvan niet
980 afzonderlijk uit de ongevalsgegevens kon worden gefilterd.

Mevrouw **Van der Helm-Chandansingh** (50PLUS) vraagt of zij hem goed begrijpt dat Rijkswaterstaat, met zijn beleid en indicatoren, de aangewezen instantie is om de verkeersveiligheidsafweging te maken.

985 De heer **De Ceunynck** antwoordt dat hij dat niet heeft gezegd. Hij constateert uitsluitend dat Rijkswaterstaat in de praktijk op locaties met verkeersveiligheidszorgen aanvullend onderzoek en mogelijk mitigerende maatregelen verlangt. Uit de empirische gegevens kan niet worden afgeleid wat het effect zou zijn geweest zonder dat beleid. De onderzoeksconclusies mogen daarom niet worden gebruikt om deze basiszorgvuldigheid los te laten.

990

De heer **Becker** (BBB) vraagt of vervolgonderzoek betekent dat turbines eerst langdurig moeten worden geplaatst voordat de gevolgen kunnen worden vastgesteld, of dat al voldoende gegevens beschikbaar zijn om risico's vooraf te beoordelen.

995 De heer **De Ceunynck** antwoordt dat aanvullende kennis op verschillende manieren kan worden verzameld. Hij noemt vergelijkbaar onderzoek in andere landen of omgevingen en andere methoden, zoals simulatoronderzoek, observatie van rijgedrag en onderzoek naar bijna-ongevallen. Zijn eigen studie analyseerde statistische ongevalsgegevens, een methode met zowel voor- als nadelen. Naar zijn oordeel is over dit onderwerp nog onvoldoende wetenschappelijk onderzoek beschikbaar.

1000 De heer **Wagelaar** (PvdA) vraagt of hij juist begrijpt dat er evenmin onderzoek is dat aantoonst dat windturbines wél een effect op de verkeersveiligheid hebben.
De heer **De Ceunynck** bevestigt dit.

1005 De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt de heer De Ceunynck voor zijn inspraak.

1010 De heer **Davelaar** spreekt namens de VVD-fractie in de gemeenteraad van Zaanstad. Hij stelt dat Amsterdam eerder na weerstand afzag van windturbines bij IJburg en de lasten nu afwentelt op Zaanse kanten, terwijl de baten in Amsterdam terechtkomen. Volgens hem raakt plaatsing bij de Noorder IJplas de ontwikkeling van bijna tweeduizend woningen in de Achtersluispolder, een volgens hem regionaal en nationaal relevante NOVEX-woningbouwlocatie die is opgenomen in de BO MIRT-afspraken van november 2022, de ontwerp-Nota Ruimte en de provinciale ontwerp-Omgevingsvisie. De turbines zouden de omgevingskwaliteit, waaronder nabijgelegen groen en recreatie, aantasten en daarmee de haalbaarheid van de woningbouwplannen beïnvloeden. Hij verzoekt Provinciale Staten de vergunning af te wijzen en wijst IJburg als alternatief aan, zodat Amsterdam zelf de lusten en lasten draagt.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

1020 De heer **Mülder** (D66) vraagt welke verantwoordelijkheid Zaanstad zelf neemt voor duurzame energieopwekking.

1025 De heer **Davelaar** antwoordt dat Zaanstad volgens hem wel degelijk bijdraagt aan verduurzaming, onder meer met windturbines langs het Noordzeekanaal, nieuwe hoogspanningsmasten en naar verwachting bijna dertig hectare aan transformatorstations op Zaanse grondgebied. Hij legt de ruimtelijke keuze terug bij Amsterdam en vindt dat die gemeente, net als Zaanstad, voorzieningen op eigen grondgebied moet realiseren.

1030 De heer **Wagelaar** (PvdA) vraagt hoe de heer Davelaar de brief van Alliander leest waarin de windturbines volgens hem cruciaal worden genoemd voor de woningbouw en het verminderen van netcongestie in het gebied.

De heer **Davelaar** antwoordt niet rechtstreeks op de brief, maar wijst opnieuw op windenergie en netinfrastructuur in Zaanstad en Oostzaan. Daarnaast noemt hij het Westelijk Havengebied en IJburg als alternatieve locaties. Daarmee zouden volgens hem de lusten en lasten bij Amsterdam liggen in plaats van de lasten bij Zaanstad.

1035 Mevrouw **Bakker** (VVD) vraagt hoe de heer Davelaar de relatie tussen windturbines en netcongestie beoordeelt.

De heer **Davelaar** herhaalt dat Zaanstad bijdraagt met windturbines, transformatorstations en nieuwe hoogspanningsmasten door de Assendelverpolder. Volgens hem levert de gemeente daarmee een
1040 wezenlijke bijdrage aan de aanpak van netcongestie.

Statenlid **Van der Waart** (GroenLinks) vraagt of Zaanstad daarmee volgens hem voldoende heeft bijgedragen.

De heer **Davelaar** antwoordt dat Provinciale Staten de belangen moeten afwegen. Hij plaatst de drie
1045 windturbines tegenover de bijna tweeduizend woningen in de Achtersluispolder, waarvan de ontwikkeling volgens hem concreet is door lopende subsidiestromen en grondaankopen. Omdat de turbines volgens hem ook in het Westelijk Havengebied of bij IJburg kunnen worden geplaatst, terwijl zij de woningbouw op deze locatie kunnen blokkeren, kiest hij voor de woningbouw.

De heer **Van Haasen** (PVV) vraagt of is berekend welke bijdrage de turbines leveren aan het tegengaan van klimaatverandering.

De heer **Davelaar** geeft geen berekening. Hij erkent de noodzaak van duurzame energie, zowel vanwege klimaatbeleid als energieonafhankelijkheid, maar benadrukt opnieuw dat Provinciale Staten moeten kiezen tussen de drie turbines en een schaarse woningbouwlocatie voor circa tweeduizend
1055 woningen.

De heer **Van Haasen** (PVV) vraagt vervolgens hoeveel gascentrales door de drie turbines kunnen worden gesloten.

De heer **Davelaar** antwoordt dat dit er volgens hem nul zijn, omdat er ook elektriciteit nodig is wanneer het niet waait.
1060

De heer **Becker** (BBB) vraagt of Zaanstad overeenkomstig de provinciale windladder voldoende is gehoord en betrokken bij het overleg over windenergie nabij gemeentegrenzen.

De heer **Davelaar** antwoordt ontkennend. Hij verwijst naar brieven van het huidige en vorige college van Zaanstad aan Gedeputeerde Staten waarin de risico's zijn benoemd en benadrukt dat ook het
1065 Zaanse college tegen plaatsing van de turbines is.

De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt de heer Davelaar voor zijn inspraak.

1070

De heer **Van der Klis** spreekt namens Stroom Mee. Als projectleider van de energiehubs in Oostzaan en het Cornelis Douwesgebied en adviseur op het gebied van netcongestie stelt hij dat de energietransitie al is ingezet en dat Europese, landelijke en provinciale verplichtingen de ruimte om van duurzame uitbreiding af te zien sterk beperken. Vanuit zijn ervaring in Flevoland wijst hij erop
1075 dat het verwijderen van windturbines bij opschaling de lokale congestiesituatie heeft verslechterd. Hij pleit daarom niet voor windenergie als afzonderlijke oplossing, maar voor een samenhangend energiesysteem met wind, zon, batterijen en tijdelijk ook regelbare opwek met gasturbines. Volgens hem zijn turbines zowel bij de Noorder IJplas als in het Westelijk Havengebied nodig en moeten zij flexibel worden ingezet met voldoende opslag. Hij roept de provincie op beleid te voeren dat
1080 plaatsing van batterijen mogelijk maakt. Daarbij suggereert hij de activiteit voor een beperkte periode toe te staan, zodat de turbines mogelijk kunnen worden verwijderd wanneer zij later niet meer nodig zijn.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

- 1085 Mevrouw **Van der Helm–Chandansingh** (50PLUS) benadrukt dat Statenleden verschillende beleidsterreinen moeten afwegen. Zij vraagt waarom het energievraagstuk volgens de heer Van der Klis zwaarder zou moeten wegen dan bijvoorbeeld de woningbehoefte van jongeren en andere woningzoekenden.
- De heer **Van der Klis** erkent dat die afweging moet worden gemaakt, maar stelt dat woningbouw elektriciteit vereist en op verschillende plaatsen al wordt belemmerd door onvoldoende netcapaciteit.
- 1090 Hij nuanceert de brief van Liander: windenergie alleen lost netcongestie volgens hem niet op; daarvoor is een combinatie nodig van wind, zon, batterijen en regelbare opwek. Wanneer de turbines en bijbehorende opslag niet worden gerealiseerd, kan volgens hem elders of zelfs op dezelfde locatie een nieuw knelpunt ontstaan waardoor woningbouw uitblijft. Als voorbeeld noemt hij de
- 1095 algemene aansluitstop in Utrecht.
- Statenlid **Van der Waart** (GroenLinks) vraagt of de heer Van der Klis vanuit die redenering begrijpt dat in Utrecht, ondanks een negatief advies van Rijkswaterstaat, een verklaring van geen bedenkingen is afgegeven voor een windturbine nabij knooppunt Rijnenburg.
- 1100 De heer **Van der Klis** vindt dat alleen verdedigbaar wanneer de turbine wordt gecombineerd met voldoende opslag en andere energiebronnen. Een windturbine levert volgens hem ongeveer 3.000 uur per jaar, terwijl een jaar bijna 9.000 uur telt; voor de overige uren zijn aanvullende voorzieningen nodig.
- 1105 De heer **Nijman** (FvD) vraagt of de heer Van der Klis zijn eigen stellingname objectief noemt. Hij vindt de tegenstelling tussen rationele voorstanders en emotionele tegenstanders niet passend. De heer **Van der Klis** antwoordt dat zijn eigen positie niet objectief is en dat zijn woorden anders zijn opgevat dan bedoeld. Hij stelt niet dat voorstanders rationeel en tegenstanders emotioneel zijn, maar dat partijen zich in zulke discussies vaak zo presenteren. Volgens hem moet het debat vooral
- 1110 gaan over de technische combinatie die nodig is om het Nederlandse energiesysteem overeind te houden.
- Mevrouw **Schneemann** (Volt) vraagt waar de benodigde energieopslag volgens hem kan worden geplaatst.
- 1115 De heer **Van der Klis** adviseert ruimte te maken voor opslag achter de meter bij bedrijven, omdat dit bedrijven direct voordeel biedt en volgens hem de beste businesscase oplevert. De locatie en omvang van batterijen en regelbare opwek moeten worden afgestemd op het energieprofiel van de onderstations van Liander en de windturbines. Voor de effectiviteit moeten deze voorzieningen volgens hem zo laag mogelijk in het elektriciteitsnet worden aangesloten. De Achtersluispolder acht
- 1120 hij daarom mogelijk minder geschikt bij woningen, maar wel passend nabij bedrijven.
- De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt de heer Van der Klis voor zijn inspraak.
-
- 1125 De heer **Smit** spreekt op persoonlijke titel als inwoner van Amsterdam–Noord en vermeldt dat hij geen lid is van een energiecoöperatie. Onder de titel ‘De klap van de molen’ vergelijkt hij moderne windturbines met historische Nederlandse molens, die volgens hem bijdroegen aan voedselproductie, houtbouw, waterbeheer, welvaart en onafhankelijkheid. Hij roept op moderne
- 1130 turbines niet uitsluitend als overlastgevers te zien, maar als symbolen van duurzame energie, minder afhankelijkheid van fossiele brandstoffen en regimes die deze leveren, en meer nationale en

regionale weerbaarheid. Volgens hem maakt iedere draaiende turbine Nederland en Noord-Holland sterker en voorkomt tijdige investering hogere kosten in de toekomst. Hij pleit daarom voor lokale windenergie.

1135

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer **Nijman** (FvD) vraagt wat er gebeurt met turbinewieken wanneer zij buiten gebruik worden gesteld.

1140

De heer **Smit** antwoordt dat afgedankte wieken volgens hem nu soms worden begraven. Hij wijst daarnaast op innovaties waarmee de samengestelde materialen door chemische processen beter van elkaar kunnen worden gescheiden en gerecycled.

1145

Mevrouw **Bakker** (VVD) onderschrijft het belang van duurzame energie, maar merkt op dat de besluitvorming specifiek gaat over de ruimtelijke onderbouwing van turbines bij de Noorder IJplas. Zij vraagt hoe de heer Smit tegenover deze locatie staat.

De heer **Smit** antwoordt dat het debat volgens hem te sterk vanuit overlast wordt gevoerd. Hij vertrouwt erop dat regelgeving die overlast zo veel mogelijk beperkt en is voor maatregelen om hinder tegen te gaan. Zijn kernpunt is echter dat windturbines ook positief kunnen worden gewaardeerd als zichtbare lokale energieopwekking die de afhankelijkheid van geïmporteerd gas en olie vermindert. Daarmee spreekt hij steun uit voor de turbines op deze locatie.

1150

De heer **Becker** (BBB) wijst op het verschil tussen historische graanmolens met een tiphoogte van circa veertig meter en de voorgenomen turbines van 200 meter. Hij vraagt hoe de heer Smit dit schaalverschil en de gevolgen voor de leefomgeving van inwoners meeweegt.

1155

De heer **Smit** antwoordt dat een turbine van 200 meter van grotere afstand zichtbaar is en beschouwt dat juist als een positief teken van eigen energieopwekking. Hij erkent dat overlast moet worden beperkt en vertrouwt daarvoor op de geldende regels, maar vindt dat de maatschappelijke betekenis van windenergie zwaarder moet wegen dan de visuele impact.

1160

De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt de heer Smit voor zijn inspraak.

1165

Mevrouw **Bong** spreekt op persoonlijke titel. Zij pleit ervoor de verklaring van geen bedenkingen (VVGB) voor windturbines bij de Noorder IJplas opnieuw te weigeren. Volgens haar rechtvaardigen recente ontwikkelingen een nieuwe beoordeling: de Stedelijke Adviesraad RES Amsterdam adviseerde unaniem de haven te prioriteren, Amsterdam wees de haven in het Programma Windenergie 2030 aan als voorkeursgebied en wil geen onomkeerbare besluiten nemen zolang de mogelijke windopwek daar onvoldoende duidelijk is, en Port of Amsterdam diende plannen in voor mogelijk 25 nieuwe en veertien te vervangen windturbines. De rechtbank oordeelde volgens haar dat de eerdere weigering onvoldoende was gemotiveerd, waardoor Provinciale Staten opnieuw een belangenafweging moeten maken. Zij vraagt waarom nu zestien megawatt bij de Noorder IJplas moet worden vastgelegd zolang onduidelijk is hoeveel van de windopgave in het havengebied kan worden gerealiseerd. Bij die afweging moeten volgens haar niet alleen de technische mogelijkheden, maar ook natuur, landschap, recreatie, leefomgeving en alternatieven worden betrokken.

1170

1175

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

- De heer **Van Haasen** (PVV) vraagt hoe mevrouw Bong beoordeelt dat Amsterdam dertien
1180 oorspronkelijke zoekgebieden, onder meer vanwege geluidsoverlast voor omwonenden, heeft
laten vervallen, terwijl de vier overgebleven locaties aan de stadsranden liggen en
buurgemeenten daarvan volgens hem de gevolgen ondervinden.
- Mevrouw **Bong** antwoordt dat zij als bewoner van Amsterdam-Noord zeven jaar bij het proces
betrokken is geweest en dat de A10 als zoekgebied gelukkig is vervallen. Zij acht windturbines in de
1185 rest van Amsterdam niet verantwoord omdat zij niet dicht bij de stad kunnen worden geplaatst, en
wil ook buurgemeenten niet met het Amsterdamse probleem belasten. Daarom pleit zij ervoor niet
alleen voor de Noorder IJplas, maar ook voor andere delen van Amsterdam geen VVGB af te geven.
De haven heeft volgens haar veel potentie en moet eerst nader worden onderzocht.
- 1190 De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt mevrouw Bong voor
haar inspraak.
-
- De heer **De Ruiter** spreekt namens TIVO Amsterdam. Hij benadrukt dat Provinciale Staten voor een
1195 lastige afweging staan, omdat veel verschillende argumenten en belangen spelen. Hoewel hij
aangeeft niet inhoudelijk deskundig te zijn op dit specifieke project, steunt hij het uitgangspunt van
het doorlopen participatieproces. Volgens hem is binnen de energietransitie bewust ruimte
gecreëerd voor burgerinitiatieven en betrokkenheid van omwonenden. Hij beschouwt het
voorliggende project als een mogelijke stap vooruit en vraagt Provinciale Staten bewoners die zich
1200 inzetten voor de energietransitie daadwerkelijk de ruimte te geven. Ook wijst hij erop dat een
afwijzing gevolgen kan hebben voor het vertrouwen in toekomstige burgerinitiatieven en dat de
urgentie van de energietransitie groot blijft
- De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.*
- 1205 Mevrouw **Van der Helm-Chandansingh** (50PLUS) merkt op dat omwonenden onderling verdeeld
zijn en vraagt of de uiteindelijke afweging daarom niet bij Provinciale Staten hoort te liggen.
De heer **De Ruiter** antwoordt dat dit inderdaad de verantwoordelijkheid van Provinciale Staten is en
dat hij dat ook in zijn bijdrage heeft benadrukt.
- 1210 Mevrouw **Bouhlef-Lascaris** (SP) vraagt of de heer De Ruiter vindt dat ieder ingediend project
gerealiseerd zou moeten worden.
- De heer **De Ruiter** antwoordt dat dit niet zijn standpunt is. Hij geeft aan de inhoudelijke details van
dit project niet volledig te kennen, maar stelt dat het project op het eerste gezicht past binnen de
procedure voor burgerbetrokkenheid bij de energietransitie. Volgens hem moeten Provinciale Staten
1215 zelf de voor- en nadelen afwegen. Daarbij wijst hij erop dat het besluit niet alleen gevolgen heeft
voor deze drie windturbines, maar ook voor toekomstige burgerinitiatieven. Volgens hem is de
eerder gestelde deadline voor vergunningverlening inmiddels verstreken en blijft de urgentie van de
energietransitie hoog.
- 1220 De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt de heer De Ruiter
voor zijn inspraak.
-

- De heer **Mager** spreekt in namens Triple Solar, waarvan hij directeur en oprichter is. Het bedrijf
1225 produceert warmtepompsystemen op het Cornelis Douwesterrein op de voormalige NDSM-werf. Hij

schetst hoe Amsterdam en Amsterdam-Noord in de afgelopen decennia zijn veranderd en stelt dat een stad die aan haar toekomst bouwt niet kan vasthouden aan een vroegere situatie. Verandering, zoals de volgens hem noodzakelijke kadevernieuwing bij zijn woonboot, kan tijdelijk ingrijpend zijn, maar dient volgens hem een groter belang: een leefbare en toegankelijke stad.

1230 Vanuit die ontwikkeling benadrukt de heer Mager dat woningbouw en bedrijvigheid in Amsterdam-Noord hand in hand gaan en dat daarvoor lokaal voldoende energie beschikbaar moet zijn. Triple Solar wil geen fossiele brandstoffen gebruiken, ook niet voor personen- en bedrijfsvervoer. Het bedrijf heeft tachtig medewerkers en wacht met onzekere uitkomst op een aansluiting voor dertig laadpalen. Volgens hem laat de energiemarkt zien dat energie moet worden opgewekt waar deze

1235 wordt verbruikt.

Als de huidige groei doorzet, kan Triple Solar volgens de heer Mager over vijf jaar mogelijk werk bieden aan 150 mensen. Tegen de achtergrond van de groeiende netcongestie noemt hij de geplande windturbines daarom noodzakelijk voor zijn bedrijf. Hij hoopt dat de inwoners van Noord-Holland voor verandering kiezen om de leefbaarheid voor iedereen te vergroten.

1240

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer **Wagelaar** (PvdA) vraagt wat er met de ontwikkelingsplannen van Triple Solar gebeurt als de netcongestie op het huidige niveau blijft.

De heer **Mager** antwoordt dat hij in dat geval waarschijnlijk uit Amsterdam moet vertrekken en zijn

1245 bedrijfsactiviteiten moet verplaatsen naar Drenthe of Flevoland, waar wel energie beschikbaar is. Hij zegt dat dit vooruitzicht hem zeer verdrietig maakt.

De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt de heer Mager voor zijn inspraak.

1250

Mevrouw **Wijtzes** spreekt op persoonlijke titel. Zij woont in Amsterdam, is lid van energiecoöperatie Amsterdam Energie en spreekt haar steun uit voor de drie windturbines bij de Noorder IJplas. Volgens haar bestaat brede overeenstemming over de noodzaak om vaart te maken met de

1255 energietransitie, terwijl het in en rond Amsterdam zeer moeilijk is om ruimte voor duurzame energie te vinden.

Mevrouw Wijtzes wijst erop dat binnen de Regionale Energiestrategie zorgvuldig is gezocht naar locaties waar windenergie mogelijk is en dat de Noorder IJplas als een van die locaties is

1260 aangewezen. Zij vindt dat de energietransitie alleen serieus wordt genomen als de schaarse aangewezen locaties uiteindelijk ook daadwerkelijk worden gebruikt. Anders blijft het volgens haar bij zoeken, onderzoeken en plannen maken, zonder dat de energieopwek tot stand komt.

Zij erkent dat windturbines gevolgen hebben voor hun omgeving en dat de belangen van

1265 omwonenden, natuur en veiligheid zorgvuldig moeten worden afgewogen. Die zorgvuldigheid moet volgens haar echter uiteindelijk wel tot een besluit leiden. Zij waardeert daarnaast de betrokkenheid van lokale energiecoöperaties, omdat het project daardoor niet alleen bijdraagt aan duurzame energie, maar ook aan lokaal eigenaarschap en zeggenschap.

1270 Mevrouw Wijtzes vindt dat het tijd is om van overleg en planvorming over te gaan naar uitvoering. Zij roept Provinciale Staten daarom op ruimte te geven aan de drie windturbines bij de Noorder IJplas.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

1275 De **voorzitter** constateert dat de commissie geen vragen heeft en dankt mevrouw Wijtzes voor haar inspraak.

1280 Mevrouw **Müller** spreekt in namens APEC, de koepel van 26 energiegemeenschappen in Amsterdam. Zij benadrukt dat bij de afweging over de windturbines belangen van mensen en dieren aan beide zijden spelen, maar vindt dat ook tempo nodig is vanwege de volgens haar snel toenemende klimatschade. Drie windturbines lossen het klimaatprobleem niet op, maar zonder versnelling worden volgens haar de RES-doelstellingen voor zon en wind niet gehaald en nemen de kosten toe. Zij steunt aanvullend onderzoek naar windturbines op bedrijventerreinen, maar verwacht dat dit tijd kost en hoopt daarom dat de provincie de VVGB verleent. Volgens mevrouw Müller moet de daarna
1285 benodigde natuurvergunning door deskundigen en bevoegde instanties worden beoordeeld.

1290 Zij stelt dat bewoners windenergie nodig hebben naast zonne-energie, omdat de combinatie de energievoorziening veerkrachtiger en minder afhankelijk van het buitenland kan maken. Niet alle windturbines moeten volgens haar uitsluitend aan bedrijven ten goede komen; energiegemeenschappen moeten kunnen deelnemen en opbrengsten delen met iedereen die wil meedoen. Zij vraagt Provinciale Staten bij hun besluit de korte en lange termijn zorgvuldig af te wegen.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

1295 Mevrouw **Bakker** (VVD) vraagt hoe kansrijk mevrouw Müller de verlening van de natuurvergunning acht.

Mevrouw **Müller** antwoordt dat zij dit niet kan inschatten en daarover niet wil speculeren.

1300 De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt mevrouw Müller voor haar inspraak.

1305 De heer **Van der Stelt** spreekt op persoonlijke titel. Hij presenteert zich als ingenieur werktuigbouwkunde en biomedische technologie, docent in onder meer natuurkunde, ergonomie en wiskunde, wetenschappelijk onderzoeker en deskundige op het gebied van windturbinegeluid. Hij verwijst naar publicaties van WindWiki en NLVOW en stelt dat de wetenschappelijke onderbouwing van de Nederlandse milieunormen voor windturbines nooit voldoende is geweest. Volgens hem worden sinds 2011 verouderde geluidsmodellen gebruikt, stelde de Raad van State de normen in 2021 buiten werking en kunnen lopende realisatieprocessen alleen door een overbruggingsregeling
1310 doorgaan.

1315 Hij stelt dat het landelijke traject voor betere normen via een milieueffectrapportage al meer dan vijf jaar duurt. Op de in oktober 2023 gepubliceerde conceptnormen kwamen volgens hem meer dan vijfhonderd zienswijzen, waarna de verplichte reactienota nog altijd niet is verschenen. Verder vindt hij dat bestuurders via de RES en de Helpdesk Wind op Land gekleurde informatie ontvangen. Volgens hem heeft de Commissie Wetenschappelijke Integriteit van het RIVM geoordeeld dat de wetenschappelijke onderbouwing van de RIVM-factsheet over windturbinegeluid fundamenteel moet worden herzien; dit zou een maand eerder via een LOWI-procedure en een nieuwe publicatie op de RIVM-website bekend zijn geworden, terwijl de factsheet nog steeds wordt gebruikt.

1320

De heer Van der Stelt betoogt daarnaast dat de onderbouwing van de hindernorm niet klopt en dat bij de beoordeling het volledige geluidsspectrum moet worden betrokken. Bij de Noorder IJplas vraagt volgens hem vooral de verspreiding van gewoon, laagfrequent en infrageluid over water bijzondere aandacht.

1325

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer **Becker** (BBB) vraagt of de heer Van der Stelt het op basis van zijn expertise verantwoord vindt om voor de windturbines een VVGB af te geven.

1330

De heer **Van der Stelt** antwoordt dat de windturbines volgens hem niet kunnen worden geplaatst, bij de Noorder IJplas en op veel andere locaties evenmin. Hij stelt dat de Tweede Kamer nog over nieuwe normen moet besluiten en noemt de voorgestelde afstand van tweemaal de tiphoogte slechts een voornemen. Ter vergelijking wijst hij erop dat Denemarken volgens hem viermaal de tiphoogte hanteert; bij de Noorder IJplas zou dat neerkomen op 800 meter. Ook verwijst hij naar een rapport waarin volgens hem 79% van de mensen binnen 500 meter van windturbines zelf ernstige slaapstoornissen meldt.

1335

Mevrouw **Bakker** (VVD) vraagt welke gevolgen de door de heer Van der Stelt genoemde nieuwe informatie over het RIVM heeft voor de rapporten waarop Provinciale Staten nu hun besluit moeten baseren.

1340

De heer **Van der Stelt** verwijst voor die vraag naar de ministeries in Den Haag en zegt niet te begrijpen waarom de informatie niet actief bekend wordt gemaakt. Hij stelt dat het RIVM al vijf jaar onvoldoende kenbaar maakt welke nieuwe rapporten relevant zijn. Volgens hem ontbreekt het energiecoöperaties, ondanks hun goede bedoelingen, aan kennis over de gevolgen van windenergie op land in het dichtbevolkte Nederland. Hij wijst erop dat Denemarken betere normen en veel landen afstandsnormen zouden hebben, terwijl Nederland werkt met de berekende Lden-norm. De vraag naar de concrete invloed op alle voorliggende rapporten beantwoordt hij daarmee niet rechtstreeks. Mevrouw **Bakker** (VVD) vraagt vervolgens of zij mag concluderen dat de milieueffectrapportage op dit punt achterhaald is.

1345

1350

De heer **Van der Stelt** bevestigt die conclusie. Volgens hem is de milieueffectrapportage drie jaar oud en niet alleen om die reden achterhaald, maar ook omdat de onderliggende kennis en wetenschap inmiddels meer inzicht bieden en gebruikt zouden moeten worden. Hij vindt dat deze beoordeling niet aan lokale deskundigen kan worden overgelaten.

1355

De heer **Nijman** (FvD) vraagt wat de laatste zin van de heer Van der Stelt zou zijn geweest.

De heer **Van der Stelt** adviseert Provinciale Staten onafhankelijke onderzoekers te vragen recente rapporten te bestuderen, zodat zijn standpunt niet als dat van één persoon tegenover de rest wordt behandeld. Hij verwijst opnieuw naar WindWiki en NLVOW, waaraan hij zelf heeft bijgedragen, en naar andere diepgaandere rapporten over gezondheidseffecten.

1360

Mevrouw **Schneemann** (Volt) vraagt waarom de heer Van der Stelt vanuit Twente inspreekt over een project in Amsterdam, terwijl in het debat veel nadruk ligt op de bijdrage van direct omwonenden.

1365

De heer **Van der Stelt** antwoordt dat hij is gevraagd door een deskundige uit Amsterdam die oorspronkelijk zou inspreken en contact heeft met direct omwonenden. Deze jeugdpsychiater was volgens hem betrokken bij de LOWI-procedure rond het RIVM, waardoor informatie zichtbaar is geworden. Zij wisselen informatie uit; de heer Van der Stelt benadrukt dat hij onafhankelijk is.

De heer **Van Haasen** (PVV) vraagt welke afstandsnorm de heer Van der Stelt redelijk vindt voor windturbines op land.

- 1370 De heer **Van der Stelt** antwoordt dat een redelijke afstand volgens hem meer dan viermaal de tiphoogte bedraagt, maar adviseert om in elk geval viermaal de tiphoogte te hanteren en daarbij realistische geluidswaarnemingen te verrichten, ook binnenshuis. Hij wijst erop dat constructieonderdelen in woningen, waaronder houtskeletbouw, eigenfrequenties en resonanties kunnen hebben die extra trillingen veroorzaken.

1375

Mevrouw **Bouhlef-Lascaris** (SP) vraagt of zij goed begrijpt dat het RIVM in de factsheet met verouderde hindercurves werkt.

De heer **Van der Stelt** bevestigt dit en stelt dat de gebruikte gegevens zelfs uit 2008 dateren.

- 1380 Mevrouw **Vonck** (PvdD) vraagt hoe het volledige geluidsspectrum, en in het bijzonder laagfrequent geluid, zich boven water ontwikkelt.

De heer **Van der Stelt** antwoordt dat geluid zich volgens hem gemakkelijker over water en via een waterrijke bodem voortplant, ook door trillingen in de grond. Hij wijst vooral op infrageluid door de wiekpassagefrequentie, ongeveer eenmaal per seconde. Dit kan volgens hem resonanties

- 1385 veroorzaken in het beter hoorbare laagfrequente gebied; laagfrequent geluid kan als bromtoon worden waargenomen en infrageluid zelf bij voldoende sterkte eveneens. Hij stelt dat hiervoor wel wordt gemeten, maar dat in het rapport van Bosch & Van Rijn en in de conceptnormen wordt teruggegrepen op de Vercammen-curve, die uit de vorige eeuw stamt en volgens hem niet geschikt is voor windturbinegeluid. Hij verwijst naar een door hem toegestuurde bijlage en biedt aan na de vergadering beschikbaar te zijn.
- 1390

De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt de heer Van der Stelt voor zijn inspraak.

1395

Mevrouw **Westendorp**, Energiecommissaris van de gemeente Amsterdam, lid van energiecoöperaties en woonachtig op een woonboot in Amsterdam, erkent dat bij windturbines uiteenlopende standpunten bestaan, waaronder ook tussenposities. Zij wenst Provinciale Staten succes met de besluitvorming en hoopt dat later kan worden teruggekeken op een zorgvuldig, zij het volgens haar

1400 veel te lang durend proces. Uit de discussie maakt zij op dat de betrokkenen nog ver van elkaar afstaan, maar ook dat ieder zijn rol serieus neemt. Zij vraagt Provinciale Staten daarom het proces zorgvuldig af te ronden.

- 1405 Als toekomstbeeld schetst mevrouw Westendorp een gezamenlijke energievoorziening met voldoende schone stroom voor alle Amsterdammers, zowel voor bewoners als voor bedrijven. Zij hoopt dat inwoners bij zon en wind kunnen ervaren dat zonnepanelen en windturbines gezamenlijk voldoende elektriciteit mogelijk maken. Daarmee presenteert zij de windturbines als onderdeel van een bredere omschakeling naar schone energie.

- 1410 Mevrouw Westendorp licht toe dat coöperatie Oranje Energie als doel heeft de regio van schone energie te voorzien en al 25 jaar startende initiatieven ondersteunt. Volgens haar hebben de betrokken initiatiefnemers het langdurige proces zorgvuldig doorlopen en onderwerpen als geluid, wieken en slagschaduw met betrokkenen besproken. Zij typeert hen als integer en vindt dat zij, als

1415 bestuurders of medewerkers van een energiecoöperatie, een eerlijk proces en een duidelijk antwoord verdienen.

1420 Zij verbindt hun inzet aan de wens om gevolgen van klimaatverandering, zoals smeltende gletsjers, zware regenval en branden in Frankrijk, tegen te gaan. Mevrouw Westendorp vraagt Provinciale Staten de initiatiefnemers na het volgens haar integere proces een eerlijk antwoord te geven en alle belangen zo eerlijk mogelijk af te wegen.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

1425 De **voorzitter** constateert dat de commissie geen vragen heeft en dankt mevrouw Westendorp voor haar inspraak.

Schorsing van 21.26 uur tot 21.40 uur.

1430 De voorzitter hervat de commissiebehandeling van het voorstel over het al dan niet afgeven van een verklaring van geen bedenkingen (VVGB) voor drie windturbines bij de Noorder IJplas.

Eerste termijn commissie

1435 Mevrouw **Schneemann** (Volt) schetst de afweging als een botsing tussen grote publieke belangen. Aan de ene kant staan netcongestie, woningbouw, de European energy act en de groeiende behoefte aan energie-autonomie; aan de andere kant staat een mogelijk groter verkeersveiligheidsrisico op een weg die door reclamezuilen en andere omstandigheden al complex en onveilig is. Volgens Volt kan de ruimtelijke beoordeling niet los worden gezien van het algemene publieke belang. Zij vindt het moeilijk te begrijpen dat de verantwoordelijkheid voor mitigerende maatregelen niet bij de initiatiefnemer ligt en krijgt uit de stukken de indruk

1440 dat Rijkswaterstaat mogelijke maatregelen vooral heeft afgewezen. De gespreksverslagen bieden volgens haar weinig inzicht in wat wél is onderzocht.

1445 Mevrouw Schneemann vraagt Gedeputeerde Staten of in het overleg met Rijkswaterstaat en de initiatiefnemers concreet is gekeken naar uitvoerbare maatregelen, in het bijzonder naar verwijdering van de reclamezuilen. Uit de documentatie blijkt volgens haar niet duidelijk wie daarvoor verantwoordelijk is, terwijl het verkeersrisico mogelijk aanvaardbaarder wordt als de zuilen verdwijnen. Zij vraagt of de provincie partijen bijeen kan brengen en een rol kan spelen bij een oplossing. Daarbij wijst zij erop dat het extra verkeersveiligheidsrisico niet is gekwantificeerd, terwijl de gevolgen voor netcongestie en woningbouw bij het niet doorgaan van

1450 het project volgens haar wel duidelijk zijn.

1455 Over het proces is mevrouw Schneemann zeer kritisch. Zij vindt dat de gemeente Amsterdam gedurende drie jaar op een onhandige manier besluiten heeft proberen af te dwingen, eerst door een volgens haar te vroege indiening van het ontwerpbesluit en vervolgens via de rechter. Daardoor moesten Provinciale Staten naar haar oordeel herhaaldelijk beslissen zonder alle informatie tijdig te hebben. Zij vraagt Gedeputeerde Staten te reflecteren op de communicatie met Amsterdam en toe te lichten wat is gedaan om een gang naar de rechter te voorkomen.

1460 Mevrouw **Buit** (ChristenUnie) noemt het gênant dat het onderwerp opnieuw op de agenda staat nadat de rechtbank het eerdere besluit heeft vernietigd wegens een gebrekkige besluitvorming.

1465 Zij onderschrijft de voordelen van duurzame energieopwekking en vermindering van netcongestie, maar concentreert zich op de mogelijke gevolgen voor de verkeersveiligheid. Het onderzoek uit 2021 beschrijft volgens haar een complexe situatie en een zwaardere rijtaak, maar de deskundigen zijn niet eensgezind over de vraag of dit daadwerkelijk tot een onaanvaardbaar hoger verkeersrisico leidt. Zij wijst daarnaast op recenter onderzoek van Rijkswaterstaat, waarin in algemene zin geen verhoogd ongevalsrisico door windturbines langs rijkswegen is aangetoond, al moet per locatie worden beoordeeld of er geen onaanvaardbaar risico ontstaat. Omdat Rijkswaterstaat desondanks bij het negatieve locatieadvies blijft, vraagt zij hoe Gedeputeerde Staten het nieuwe onderzoek waarderen en of dit onderzoek in de motivering van 1470 het besluit wordt betrokken.

1475 De heer **Nijman** (FvD) heeft kritiek op de wijze waarop de besluitvorming is verlopen. Hij plaatst vraagtekens bij een situatie waarin Provinciale Staten opnieuw over hetzelfde project moeten spreken nadat het eerdere besluit door de rechtbank is vernietigd. Volgens hem raakt de rechter daarmee aan een politieke afweging die door gekozen volksvertegenwoordigers is gemaakt. Hij ervaart de hernieuwde behandeling als juridische inmenging in de democratische besluitvorming en benadrukt dat zijn fractie haar eigen inhoudelijke en politieke oordeel over het project blijft vormen.

1480 Vervolgens plaatst de heer Nijman het voorstel in zijn bredere kritiek op de energietransitie. Hij stelt fundamentele vragen bij het nut, de betaalbaarheid en de leveringszekerheid van een energiesysteem dat sterker afhankelijk wordt van weersafhankelijke bronnen. Volgens hem worden netcongestie en energieschaarste in het debat gebruikt om de indruk te wekken dat instemming met windturbines onvermijdelijk is. Zijn fractie verzet zich tegen die redenering en 1485 vindt dat ook de nadelen en alternatieven volwaardig moeten worden gewogen. In dat verband plaatst hij ook vraagtekens bij de betrouwbaarheid van de energievoorziening.

1490 Mevrouw **Buit** (ChristenUnie) vraagt hoe betrouwbaar Forum voor Democratie gas uit Rusland vindt.

De heer **Nijman** (FvD) antwoordt dat de betrouwbaarheid afneemt als een pijpleiding wordt opgeblazen.

1495 De heer Nijman vervolgt dat windenergie volgens hem weersafhankelijk en daardoor niet stabiel beschikbaar is. Hij noemt daarnaast horizonvervuiling en vogelsterfte als bezwaren.

1500 De heer Nijman gaat vervolgens in op de materialen en afvalstromen van windturbines. Hij noemt het vrijkomen van microplastics en BPA en betwist de stelling van een inspreker dat turbinebladen recyclebaar zijn. Hij zegt dit zelf te hebben onderzocht en stelt dat dit volgens zijn bevindingen niet het geval is.

De heer **Mülder** (D66) vraagt hoe het afvalprobleem van windturbines verschilt van dat van kernenergie.

1505 De heer **Nijman** (FvD) antwoordt dat kernenergie naar zijn oordeel per hoeveelheid gebruikt materiaal veel meer energie oplevert dan windturbines met bladen van epoxy. Hij zegt open te staan voor een inhoudelijke discussie hierover.

1510 De heer Nijman wijst vervolgens op de concrete omgeving van de Noorder IJplas, waaronder de woonboten nabij de beoogde locatie en de plannen voor circa 2.000 woningen in de Achtersluispolder. Volgens hem mogen mogelijke gevolgen voor de gezondheid en leefkwaliteit van huidige en toekomstige omwonenden niet ondergeschikt worden gemaakt aan de energieopbrengst van het project. Hij verwijst in dat verband naar onderzoek waaruit volgens hem een verband blijkt tussen laagfrequent windturbinegeluid en een verminderde kwaliteit van
1515 leven.

Vervolgens spreekt de heer Nijman over de locatiespecifieke beoordeling. Hij stelt dat het Coenplein een complex verkeersknooppunt is en dat Rijkswaterstaat waarschuwt voor een verdere verhoging van de taakbelasting van weggebruikers. Hij leest dit als een reële mogelijkheid dat het
1520 veiligheidsrisico toeneemt. Daarbij verwijst hij naar een inspreker die heeft gezegd dat negatieve effecten op de verkeersveiligheid niet kunnen worden uitgesloten. Voor hem komt dit risico boven op de eerder genoemde bezwaren over landschap, betrouwbaarheid van de energievoorziening, afval, gezondheid en de gevolgen voor omwonenden.

1525 Alles afwegend ziet de heer Nijman geen aanleiding om zijn eerdere politieke oordeel te herzien. Forum voor Democratie wil geen VVGB afgeven.

Mevrouw **Vonck** (PvdD) benadert het voorstel vanuit het criterium van goede ruimtelijke ordening. Volgens haar vraagt dit niet om een geïsoleerde beoordeling van één vergunning of één risico,
1530 maar om een samenhangende afweging van de verschillende functies en belangen die op en rond de Noorder IJplas spelen. Zij ordent haar bijdrage rond natuur en ecologie, wonen en recreatie en verkeersveiligheid.

De heer **Wagelaar** (PvdA) vraagt hoe dit betoog zich verhoudt tot de rechterlijke uitspraak, die volgens hem bepaalt dat natuurtoestemmingen alleen mogen meewegen als vooraf vaststaat dat zij negatief zullen uitvallen.
1535

Mevrouw **Vonck** (PvdD) antwoordt dat de rechtbank weliswaar heeft uitgesloten dat de ontbrekende natuurvergunning als zelfstandige weigeringsgrond wordt gebruikt, maar dat dit volgens haar niet betekent dat natuur als breder ruimtelijk belang buiten beschouwing moet
1540 blijven.

De heer **Wagelaar** (PvdA) vraagt in een vervolginterruptie hoe zij deze twee lijnen met elkaar rijmt.
1545

Mevrouw **Vonck** (PvdD) herhaalt dat de natuurvergunning niet als grond voor weigering mag worden gebruikt, maar dat het algemene natuurbelang en het belang van het natuurnetwerk volgens haar deel blijven uitmaken van goede ruimtelijke ordening.

1550 De heer **Mülder** (D66) vraagt of mevrouw Vonck erkent dat in de technische sessie is gezegd dat Provinciale Staten nu uitsluitend het belang van vermindering van netcongestie en het belang van verkeersveiligheid tegen elkaar moeten afwegen.

1555 Mevrouw **Vonck** (PvdD) verwijst naar de twee voorgelegde routes, die beide beginnen met de beoordeling van goede ruimtelijke ordening. Zij vindt dat daarbij brede ruimtelijke belangen moeten worden betrokken en kondigt aan later terug te komen op de door de heer Mülder genoemde tegenstelling.

1560 De Noorder IJplas is volgens haar geen losstaand groengebied, maar een schakel in een groter natuurnetwerk in de richting van Natura 2000-gebied. Juist de noordelijke turbine is volgens haar voorzien op een plek die als ecologische flessenhals fungeert. Zij vindt dat de beschikbare ecologische informatie en natuurtoestemmingen nog geen volledig beeld geven. Daarbij wijst zij erop dat de aanvraag voor een ontheffing voor de meervleermuis door de aanvrager is ingetrokken, terwijl recente waarnemingen uit 2025 volgens haar wijzen op veelvuldig
1565 voorkomen van deze soort en op een kraamkolonie in de omgeving van Oostzaan. Voor haar benadrukt dit dat de natuurbelangen op deze locatie niet als afgedaan kunnen worden beschouwd.

1570 Mevrouw **Schneemann** (Volt) verwijst naar de spreker van Urgenda, die de urgentie van voortzetting van de energietransitie benadrukte om verdere opwarming en verdroging tegen te gaan. Zij vraagt wat bescherming van een kraamkolonie betekent als de klimaatcrisis het leefgebied uiteindelijk aantast.

1575 Mevrouw **Vonck** (PvdD) antwoordt dat het IPCC volgens haar benadrukt dat klimaat- en natuurcrisis in samenhang moeten worden opgelost. De afweging dat de klimaatcrisis in dit geval urgenter is, laat zij bij Urgenda; de Partij voor de Dieren deelt die prioritering niet en wil het natuurgebied niet voor drie windturbines opofferen.

1580 Mevrouw Vonck vervolgt dat de Noorder IJplas zich volgens haar kan ontwikkelen tot een groene oase in een gebied dat de komende jaren verder verstedelijkt. Zij verbindt dit niet alleen aan bestaande omwonenden en recreanten, maar ook aan toekomstige bewoners en recreanten van Haven-Stad, de Achtersluispolder en mogelijk de Kolkweg. Daarmee betoogt zij dat het gebied op langere termijn een grotere betekenis kan krijgen voor natuur, leefomgeving en recreatie.

1585 Over de verkeersveiligheid merkt zij op dat twee van de drie turbines volgens de beschikbare beoordeling een risico vormen in relatie tot het Coenplein. Zij beroept zich daarbij op het oordeel van Rijkswaterstaat en op een recent aan de commissie toegestuurde reactie vanuit de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Zij presenteert dit niet als een exact gekwantificeerde kans op ongevallen, maar als een serieus, locatiespecifiek risico dat voor haar fractie niet los kan
1590 worden gezien van de overige ruimtelijke en ecologische bezwaren.

In samenhang bezien zijn deze belangen voor haar voldoende reden om geen VVGB af te geven.

1595 De heer **Mülder** (D66) vraagt of één e-mail van een ambtenaar zonder meer als standpunt van de gehele Omgevingsdienst kan worden aangemerkt.

Mevrouw **Vonck** (PvdD) antwoordt dat, als die e-mail niet namens de organisatie kan worden gelezen, zij terugvalt op het eerdere rapport van Rijkswaterstaat, dat volgens haar tot dezelfde conclusie komt.

1600

Mevrouw **Schneemann** (Volt) vraagt of de Partij voor de Dieren nog achter de doelen van de Regionale Energiestrategie staat en, zo ja, hoe zij die doelen wil realiseren als deze locatie afvalt.

1605 Mevrouw **Vonck** (PvdD) bevestigt steun voor de RES-doelen, maar niet noodzakelijk voor de huidige wijze van uitvoering. De ontstane situatie is volgens haar mede het gevolg van onvoldoende provinciale regie bij potentiële conflicten, vooral bij locaties aan gemeentegrenzen. Zij wil windturbines plaatsen waar dat ruimtelijk zorgvuldig kan.

1610 Statenlid **Van der Waart** (GroenLinks) concludeert dat mevrouw Vonck afstand neemt van het advies van Urgenda, onvoldoende naar de lange termijn kijkt en de conclusie van de advocaat-generaal over de Europese noodverordening niet zwaar genoeg laat wegen. Zij betwijfelt of haar fractie bereid is concrete klimaatmaatregelen te steunen.

1615 Mevrouw **Vonck** (PvdD) verwerpt die conclusie en laat de verwijten bij GroenLinks.

De heer **Nijman** (FvD) is er kritisch op dat de mening van Urgenda een leidraad is in het debat.

De **voorzitter** merkt op dat dit een stelling is, en geen vraag.

1620 De heer **Wagelaar** (PvdA) vraagt hoe een partij die de provincie vaak tot meer klimaatactie oproept, een project kan afwijzen dat volgens hem in één keer ongeveer 18.000 woningen van groene stroom kan voorzien.

1625 Mevrouw **Vonck** (PvdD) antwoordt dat het niet alleen om ruimtelijke inpassing gaat, maar om goede ruimtelijke ordening. Volgens haar komen meerdere belangen op deze locatie in de knel.

1630 Mevrouw **Buit** (ChristenUnie) vraagt waarom de Partij voor de Dieren Rijkswaterstaat volgt terwijl deskundigen niet eensgezind zijn over de vraag of de verkeersveiligheid daadwerkelijk verslechtert.

Mevrouw **Vonck** (PvdD) antwoordt dat geen onomstotelijk onderzoek beschikbaar is waaruit blijkt dat de verkeersveiligheid verslechtert, verbetert of onveranderd blijft. Zolang aanvullend onderzoek en harde gegevens ontbreken, wil zij de veiligheid van inwoners niet in de waagschaal stellen.

1635 De heer **Wagelaar** (PvdA) vraagt in een nadere interruptie of de benadering van mevrouw Vonck er niet toe leidt dat vrijwel ieder concreet klimaatproject strandt zodra geen volledige zekerheid bestaat over alle mogelijke risico's. Hij legt haar voor hoe de klimaatdoelen volgens haar dan nog uitvoerbaar blijven.

1640 Mevrouw **Vonck** (PvdD) antwoordt dat haar fractie klimaat en natuur niet tegenover elkaar wil zetten, maar beide crises in samenhang wil aanpakken. Zij vindt dat voorzichtigheid op deze locatie niet gelijkstaat aan afwijzing van klimaatbeleid in algemene zin. Volgens haar zijn de ruimtelijke en ecologische omstandigheden bij de Noorder IJplas zodanig dat hier zwaarwegende bezwaren bestaan.

1645

1650 Statenlid **Van der Waart** (GroenLinks) vraagt daarop hoe groot en concreet het verkeersveiligheidsrisico volgens mevrouw Vonck werkelijk is. Zij wijst erop dat de beschikbare onderzoeken geen eenduidig empirisch bewijs voor een toename van ongevallen geven en vraagt waarom dit onzekere risico dan zwaarder moet wegen dan de aantoonbare opbrengst van duurzame energie.

1655 Mevrouw **Vonck** (PvdD) antwoordt dat zij niet stelt dat de omvang van het risico exact bekend is. Voor haar is juist van belang dat Rijkswaterstaat op deze complexe locatie een aanvullend risico ziet en dat niet overtuigend is aangetoond dat dit risico afwezig of aanvaardbaar is. Zolang die duidelijkheid ontbreekt, wil zij de veiligheid van weggebruikers niet afhankelijk maken van een inschatting die volgens haar onvoldoende hard is onderbouwd.

1660 Mevrouw **Schneemann** (Vlt) vraagt welke concrete alternatieve locaties de Partij voor de Dieren voor ogen heeft als de Noorder IJplas afvalt. Zij verbindt die vraag aan de eerdere bevestiging van mevrouw Vonck dat haar fractie de RES-doelen blijft steunen.

1665 Mevrouw **Vonck** (PvdD) antwoordt dat zij zelf geen locatieonderzoek heeft uitgevoerd en daarom geen uitgewerkt alternatief kan aanwijzen. Zij verwijst wel naar andere RES-zoekgebieden, bedrijventerreinen en ruimte in havengebieden. Volgens haar ligt het bovendien op de weg van de provincie om eerder regie te voeren wanneer zoekgebieden aan gemeentegrenzen tot conflicten kunnen leiden.

1670 De heer **Mülder** (D66) vraagt vervolgens hoe geloofwaardig steun voor windenergie nog is als bij concrete locaties telkens nieuwe bezwaren worden aangevoerd. Hij wijst erop dat ook op bedrijventerreinen en andere voorgestelde locaties belangen zullen botsen.

1675 Mevrouw **Vonck** (PvdD) antwoordt dat de genoemde bezwaren voor haar niet willekeurig of ondergeschikt zijn, maar inhoudelijk zwaar wegen. Zij erkent dat de uitkomst voor de initiatiefnemers zuur kan zijn, maar verwerpt de suggestie dat haar fractie in algemene zin geen windturbines zou willen. In reactie op de door de heer Mülder gebruikte vergelijking benadrukt zij dat een meervleermuis geen 'bromvlieg' is. Ook herinnert zij aan een eerdere motie van haar fractie om windturbines juist op bedrijventerreinen te plaatsen.

1680 Mevrouw Vonck rondt haar bijdrage af met de constatering dat de rechterlijke uitspraak het debat volgens haar te sterk terugbrengt tot een tegenstelling tussen verkeersveiligheid en netcongestie. De Partij voor de Dieren steunt zowel verkeersveiligheid als de overgang naar hernieuwbare energie, maar vindt dat zon- en windprojecten moeten worden gerealiseerd op plaatsen waar natuur, gezondheid, landschap en veiligheid niet onevenredig worden geraakt. Zij benadrukt
1685 daarnaast energiebesparing als zelfstandig onderdeel van de oplossing. Als voorbeelden noemt zij het beperken van het energiegebruik door datacenters, het ontwikkelen van energieneutrale woonwijken en een sterkere provinciale regie op de locatiekeuze. Wanneer de politieke keuze bij dit voorstel desondanks wordt beperkt tot het verkeersveiligheidsbelang tegenover een bijdrage aan vermindering van netcongestie, laat haar fractie de veiligheid van mensen zwaarder wegen.
1690 Zij kwalificeert de bijdrage van drie turbines aan de netcongestie als gedeeltelijk en vindt die bijdrage onvoldoende om de onzekerheden en overige bezwaren op deze locatie te aanvaarden. De Partij voor de Dieren concludeert daarom dat de Noorder IJplas niet de juiste locatie is en dat onvoldoende grond bestaat om een VVGB af te geven.

1695 Mevrouw **Van der Helm–Chandansingh** (50PLUS) heeft een punt van orde en vraagt de commissie het debat op een respectvolle manier te voeren.

De **voorzitter** geeft aan dat dit geen punt van orde is, dat niet in stemming gebracht kan worden.

1700 De heer **Wagelaar** (PvdA) vraagt waarom de afgifte van natuurvergunningen – wat een apart proces is – door Partij voor de Dieren wordt meegenomen in de afwegingen.

Mevrouw **Vonck** (PvdD) herhaalt het standpunt van Partij voor de Dieren dat de verschillende belangen – natuur en ecologie, wonen en recreëren, en de verkeersveiligheid – in balans met
1705 elkaar moeten worden afgewogen.

De heer **Wagelaar** (PvdA) citeert de rechtelijke uitspraak waarin staat dat Provinciale Staten in de beoordeling alleen de gevolgen voor de verkeersveiligheid mee mag wegen. De vraag is waarom Partij voor de Dieren tegen deze rechtelijke uitspraak ingaat.

1710 Mevrouw **Vonck** (PvdD) herhaalt haar eerdere woorden dat met deze rechtelijke uitspraak het debat wordt teruggebracht tot een valse tegenstelling tussen verkeersveiligheid en het oplossen van netcongestie. Volgens mevrouw Vonck moeten deze doelen elkaar juist verdragen.

1715 Statenlid **Van der Waart** (GroenLinks) plaatst het project nadrukkelijk in de context van eerder gemaakte afspraken binnen de Regionale Energiestrategie en van het streven naar 100% coöperatief eigendom. Volgens haar gaat het daardoor niet uitsluitend om de ruimtelijke aanvaardbaarheid van drie afzonderlijke turbines, maar ook om de vraag hoe betrouwbaar de overheid is in de uitvoering van vastgestelde ambities voor lokale duurzame opwek en lokaal
1720 eigendom. Zij memoreert dat de rechtbank de eerdere weigering van de VVGB heeft vernietigd. Provinciale Staten moeten daarom opnieuw een besluit nemen en daarbij de grenzen en aanwijzingen uit de uitspraak respecteren. In haar lezing kunnen de natuurtoestemmingen, die in een afzonderlijk vergunningentraject worden beoordeeld, in deze fase niet opnieuw als zelfstandige weigeringsgrond worden gebruikt. Dat betekent volgens haar niet dat uitsluitend
1725 naar één belang mag worden gekeken, maar wel dat de vernieuwde motivering zich moet richten op de belangen die juridisch nog relevant zijn, waaronder de verkeersveiligheid en ontwikkelingen die zich sinds het eerdere besluit hebben voorgedaan.

Wat de verkeersveiligheid betreft zegt Statenlid Van der Waart het negatieve locatieadvies van
1730 Rijkswaterstaat serieus te nemen. Tegelijk benadrukt zij dat de deskundigen in het eerdere onderzoek niet tot een eensluidend oordeel kwamen over de vraag of de turbines daadwerkelijk tot een onaanvaardbare toename van het ongevalsrisico leiden. Ook het nieuwere onderzoek biedt volgens haar geen empirisch bewijs voor een aantoonbaar verband tussen windturbines en meer verkeersongevallen. Zij maakt daarmee onderscheid tussen een mogelijke extra
1735 rijtaakbelasting en een bewezen verslechtering van de verkeersveiligheid. In dat verband wijst zij op de reeds aanwezige grote, bewegende reclamezuilen bij het Coenplein. Zij vraagt waarom zulke opvallende visuele prikkels kennelijk wel worden geaccepteerd, terwijl mogelijke afleiding door de turbines als reden voor weigering wordt aangevoerd. Haar punt is niet dat het veiligheidsadvies kan worden genegeerd, maar dat het gewicht ervan moet worden gezien in

1740 verhouding tot de onzekerheid over de feitelijke omvang van het risico en tot de andere publieke belangen die met het project zijn gemoeid.

Statenlid Van der Waart betreft vervolgens drie ontwikkelingen in de vernieuwde belangenafweging. Ten eerste noemt zij de woningbouwvisie voor de Achtersluispolder–
1745 Sluiskwartier in Zaanstad. Naar haar oordeel vormt die visie geen zelfstandige juridische belemmering voor de turbines. Zij plaatst daar bovendien tegenover dat lokaal opgewekte elektriciteit juist behulpzaam kan zijn bij de realisatie en aansluiting van nieuwe woningen.

Ten tweede wijst zij op de verder toegenomen netcongestie en energieschaarste. Zij brengt in
1750 herinnering dat de energiecrisis inmiddels is uitgeroepen en gebruikt dit om te benadrukken dat de situatie sinds de eerdere besluitvorming wezenlijk urgenter is geworden. De energieproblematiek is volgens haar daardoor niet slechts een algemeen beleidsdoel, maar een actuele crisis die bij de nieuwe belangenafweging zwaar moet meewegen. Zij verwijst daarbij naar ondernemers die hebben aangegeven dat extra lokale opwek van belang is voor hun
1755 bedrijfsvoering en naar de brief van Liander over de bijdrage die productie nabij het verbruik kan leveren aan vermindering van de druk op het elektriciteitsnet. Zij presenteert het project daarmee niet als volledige oplossing voor netcongestie, maar wel als een concrete bijdrage binnen een bredere aanpak.

1760 Als derde ontwikkeling noemt Statenlid Van der Waart de conclusie van de advocaat–generaal over de Europese noodverordening voor energie. Zij voert dit aan als onderdeel van de bredere juridische en bestuurlijke context waarin versnelling van hernieuwbare energieopwekking zwaar weegt. Zij roept de fracties op om niet uitsluitend hun eerdere politieke positie te herhalen, maar de veranderde omstandigheden, de rechterlijke uitspraak en de actuele energieproblematiek
1765 opnieuw en in samenhang te beoordelen. In haar conclusie verbindt zij instemming met de VVGB aan bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de RES, de verduurzaming van de energievoorziening, vermindering van netcongestie en de mogelijkheid om woningbouw en economische activiteit van voldoende energie te voorzien. Zij vraagt de commissie daarom vóór verlening van de VVGB te stemmen.

1770 De heer **Wagelaar** (PvdA) noemt het debat politiek spannend, maar inhoudelijk in de kern overzichtelijk. Volgens hem draait de vernieuwde besluitvorming om de vraag of de extra rijtaakbelasting die de turbines mogelijk veroorzaken, wanneer die wordt afgezet tegen de andere relevante belangen, nog aanvaardbaar is. Hij beschrijft de afweging als een weegschaal
1775 met aan de ene kant de urgente klimaatopgave en vermindering van netcongestie en aan de andere kant verkeersveiligheid.

De heer Wagelaar benadrukt dat de noodzaak om de uitstoot terug te dringen en de energievoorziening te verduurzamen niet naar de achtergrond mag verdwijnen doordat aan ieder
1780 concreet project nadelen of onzekerheden zijn verbonden. De klimaatverandering vraagt volgens hem om handelen op korte termijn; uitstel van concrete duurzame opwek heeft gevolgen voor het vermogen om de klimaatdoelen te halen.

Andere belangen, waaronder natuur, behoren volgens hem in deze fase niet tot de beslissende
1785 afweging, omdat de natuurtoestemmingen in een afzonderlijk traject worden beoordeeld en de rechtbank grenzen heeft gesteld aan het gebruik daarvan in de motivering van de VVGB.

1790 Aan de klimaat- en energiekant kent hij veel gewicht toe aan de geraamde jaarlijkse productie van 29 tot 48 GWh. Hij vertaalt die bandbreedte naar het elektriciteitsgebruik van ongeveer 12.000 tot 18.000 woningen en gebruikt die omvang om te onderstrepen dat het project volgens hem een wezenlijke, concrete bijdrage kan leveren aan de verduurzaming. Dat het project volledig in lokaal eigendom is voorzien, maakt het voor zijn fractie extra waardevol.

1795 Daarnaast wijst hij erop dat de provincie zelf heeft aangedrongen op behandeling van netcongestie als nationale crisis – een motie (mede) ingediend door VVD, BBB, D66 en GroenLinks – en dat Liander schriftelijk heeft toegelicht dat lokale opwek kan bijdragen aan verlichting van het net.

1800 De heer Wagelaar zegt de verkeersveiligheid niet te bagatelliseren. Hij erkent dat het Coenplein een complex verkeersknooppunt is en dat de turbines de rijtaak mogelijk zwaarder maken. Tegelijk vindt hij niet overtuigend aangetoond dat het ongevalsrisico daardoor onaanvaardbaar toeneemt. De geraadpleegde deskundigen zijn volgens hem niet unaniem en het nieuwere onderzoek toont op basis van de beschikbare gegevens geen aantoonbaar verband tussen de aanwezigheid van windturbines en meer ongevallen. De al aanwezige grote reclamezuilen
1805 gebruikt hij als vergelijking: als bewegende of opvallende reclamemiddelen in deze omgeving mogelijk zijn, vindt hij het niet vanzelfsprekend dat het risico van de turbines zonder nadere kwantificering doorslaggevend is. Hij kwalificeert het eventuele extra risico daarom als gering en, afgezet tegen de urgente noodzaak om klimaatmaatregelen daadwerkelijk uit te voeren en tegen de bijdrage aan vermindering van netcongestie, als aanvaardbaar.

1810 De PvdA vindt dat Provinciale Staten de VVGB moeten afgeven. Over het proces spreekt hij zich scherp uit. Zowel omwonenden als initiatiefnemers verkeren volgens hem al jaren in onzekerheid. Hij heeft de indruk dat in opeenvolgende fasen verschillende argumenten zijn gebruikt om het project tegen te houden en noemt die argumentatie gelegenheidsmatig. Omdat een locatie
1815 zonder enig nadeel volgens hem niet bestaat, kan de politiek concrete klimaatmaatregelen niet blijven uitstellen in afwachting van een volledig probleemloze locatie. Provinciale Staten moeten volgens hem uiteindelijk verantwoordelijkheid nemen en het urgente langetermijnbelang van klimaat en energie zichtbaar meewegen.

1820 De heer **Becker** (BBB) stelt dat de menselijke maat centraal staat voor BBB. Hij verwijst naar zijn maidenspeech als Statenlid in 2023, waarin hij aandacht vroeg voor de omwonenden van de Noorder IJplas. Volgens hem namen Provinciale Staten op 18 november 2024 bij meerderheid een gemotiveerd democratisch besluit om geen verklaring van geen bedenkingen (VVGB) af te geven voor drie windturbines. Hij zegt dat toen niet was voorzien dat het debat opnieuw zou moeten
1825 worden gevoerd, omdat de rechtbank een betere motivering verlangt van de beoordeling van de verkeersrisico's en van de overige ruimtelijke belangen die tegenover het belang van de initiatiefnemers worden geplaatst.

1830 Hij benadrukt dat Statenleden voor hun controlerende taak tijdig en onbeperkt over alle relevante informatie moeten kunnen beschikken. Volgens hem was dat in dit dossier niet het geval. Hij vindt dat de informatievoorziening in toekomstige procedures moet verbeteren. De heer Becker plaatst kritische kanttekeningen bij de rechtsgang die de gemeente Amsterdam en Stichting Windontwikkeling Amsterdam Noord (WOAN) zijn begonnen om alsnog een VVGB te

1835 verkrijgen. Hij ervaart dit als het niet respecteren van het eerdere besluit van Provinciale Staten en wijst op de proceskosten voor de belastingbetaler. Daartegenover stelt hij dat omwonenden aan de Noorder IJplas — waarbij hij woonboten nadrukkelijk als woningen beschouwt — op eigen kosten juridische bijstand hebben ingeschakeld en al jarenlang bij commissies inspreken over de volgens hen aantoonbare risico's voor hun woon- en leefomgeving en gezondheid. Hij spreekt waardering uit voor hun langdurige inzet.

1840 Vervolgens zet hij zijn lezing van de uitspraak uiteen. Volgens hem verlangt de rechtbank dat de betrokken belangen opnieuw worden afgewogen, dat wordt beoordeeld of de windturbines verenigbaar zijn met een goede ruimtelijke ordening en dat bepaalde onderdelen beter worden gemotiveerd. Hij complimenteert Gedeputeerde Staten met het instellen van hoger beroep
1845 namens Provinciale Staten en stelt dat intussen uitvoering moet worden gegeven aan de uitspraak. Voor de verkeersveiligheid op het Coenplein acht hij het negatieve advies van Rijkswaterstaat doorslaggevend. Hij zegt dat Rijkswaterstaat waarschuwt voor een onaanvaardbare verslechtering van de veiligheid en bij die waarschuwing blijft. Volgens hem past het provinciale doel om verkeersdoden te voorkomen daarbij, en wordt de waarschuwing tevens
1850 onderschreven door de Omgevingsdienst.

Mevrouw **Buit** (ChristenUnie) vraagt of BBB, gelet op het belang dat de fractie aan verkeersveiligheid hecht, een voorstel zou steunen waarin Gedeputeerde Staten zich inzetten voor verwijdering van de reclamezuilen. Zij merkt daarbij op dat die zuilen, anders dan
1855 windturbines, volgens haar aantoonbaar effect hebben op de verkeersveiligheid.

De heer **Becker** (BBB) antwoordt dat BBB een dergelijk voorstel mogelijk zou kunnen steunen.

1860 Over natuur stelt de heer Becker dat vereiste natuurtoestemmingen ontbraken en later afzonderlijk worden getoetst. Hij vindt het desondanks ruimtelijk relevant dat turbines mogelijk worden toegestaan terwijl hun impact op het natuurgebied nog groot kan blijken en realisatie daardoor alsnog kan uitblijven.

1865 Statenlid **Van der Waart** (GroenLinks) vraagt of de heer Becker zich ervan bewust is dat het project hoe dan ook geen doorgang vindt wanneer de afzonderlijke natuurvergunning niet wordt verleend.

1870 De heer **Becker** (BBB) antwoordt eerst dat dit bij de rechtbank zal blijken. Hij erkent dat de natuurtoets een afzonderlijk traject is. Hij herhaalt echter dat Provinciale Staten eerder een democratisch besluit hebben genomen en dat dit besluit nu, na rechterlijke toetsing, op onderdelen beter moet worden gemotiveerd. Aanvullende informatie over natuur kan volgens hem in het afzonderlijke traject opnieuw worden beoordeeld.

1875 Statenlid **Van der Waart** (GroenLinks) merkt in een vervolgintrruptie op dat juist een nieuwe afweging met een deugdelijke onderbouwing nodig is. Zij zegt die onderbouwing op dat moment nog niet te hebben gehoord, maar wacht het vervolg van het betoog af.

1880 De heer **Becker** (BBB) voert vervolgens aan dat de geldigheid van eerder ecologisch onderzoek (de MER) is verstreken en dat nieuw ecologisch onderzoek nodig is. Daarnaast noemt hij als ruimtelijke bezwaren de korte afstand tot woonboten, de aantasting van het recreatiegebied en

mogelijke belemmeringen voor woningbouw. Hij verwijst daarbij naar provinciaal beleid over lijnopstellingen, gelijke turbinehoogten en afstandsnormen. Ook stelt hij dat, wanneer de rechter Gedeputeerde Staten in het gelijk stelt en geen VVGB wordt verleend, de proceskosten volgens hem op de eisende partijen moeten worden verhaald.

1885

Hij stelt verder dat bouw en gebruik van de turbines in strijd zijn met de bestemmingsplannen Noorder IJplas, Westrandweg en Tweede Coentunnel, en volgens hem ook botsen met afspraken met Zaanstad en Oostzaan in de zogenoemde windladder. In zijn lezing is een lagere trede nog niet uitgeput: eerst zouden geluidsschermen langs de A8 en A10 met zonnepanelen moeten worden benut voordat het natuurgebied Noorder IJplas wordt overwogen. Hij stelt dat de keuze voor een lagere trede volgens de instructieregels moet worden gemotiveerd. Ook wijst hij erop dat Oostzaan een juridische procedure is begonnen, mede omdat de turbines volgens die gemeente de bouw van circa 2.000 woningen zouden belemmeren.

1890

1895

De heer **Wagelaar** (PvdA) vraagt of BBB de rechtelijke uitspraak heeft gelezen dat in de huidige afweging uitsluitend het belang van netcongestie en klimaat aan de ene kant en verkeersveiligheid aan de andere kant mogen worden betrokken.

1900

De heer **Becker** (BBB) antwoordt dat BBB alle stukken heeft gelezen en dat hij de eerdere weigering op deze wijze probeert te onderbouwen.

1905

De heer **Wagelaar** (PvdA) vraagt in een vervolginterruptie of BBB niet vreest dat herhaling van dezelfde fout opnieuw tot een voor de provincie ongunstige rechterlijke uitspraak en mogelijk omvangrijke schadeclaims leidt.

1910

De heer **Becker** (BBB) antwoordt dat Provinciale Staten eerder een democratisch besluit hebben genomen dat is aangevochten. Volgens hem moeten nu twee onderdelen beter worden onderbouwd. Hij verwacht dat de betrokken juristen die onderbouwing zorgvuldig zullen uitwerken.

1915

Statenlid **Van der Waart** (GroenLinks) legt daartegenover haar lezing van de uitspraak voor: één eerder argument is volgens haar hoe dan ook ongeldig en voor het overige moet een nieuwe belangenafweging worden gemaakt. Zij vraagt of de heer Becker de uitspraak eveneens zo leest.

1920

De heer **Becker** (BBB) antwoordt dat hij twee punten ziet: natuur als afzonderlijk traject en daarnaast verkeersveiligheid en ruimtelijke ordening als onderdelen van de huidige beoordeling.

Mevrouw **Schneemann** (Volt) vraagt, naar aanleiding van zijn opmerking dat de juristen hun best moeten doen, of de heer Becker vindt dat zij dat in het eerdere proces niet hebben gedaan.

1925

De heer **Becker** (BBB) antwoordt dat hij dat niet heeft gezegd.

De heer Becker rondt zijn inhoudelijke argumentatie af met de stelling dat de Omgevingsdiensten eerder hebben geadviseerd de VVGB niet te verlenen en dat dit standpunt volgens hem niet is gewijzigd. Hij benadrukt dat drie turbines van circa 200 meter hoogte geen pilot is, maar naar verwachting gedurende minstens dertig jaar het aanzicht en de leefomgeving rond de Noorder IJplas zullen bepalen. Volgens hem tast dit het woongenot en de landschappelijke kwaliteit aan.

- 1930 In zijn conclusie zegt de heer Becker dat BBB het vertrouwen tussen burgers en politiek niet verder wil schaden en verdere besteding van belastinggeld wil voorkomen. Hij roept de juridische vertegenwoordigers van Provinciale Staten op in hoger beroep alle beschikbare argumenten te benutten, met als doel rust voor de omwonenden, borging van de verkeersveiligheid, voorkoming van onnodige ecologische schade en handhaving van de weigering van de VVGB. Deze formulering betreft een politieke oproep van BBB.
- 1935 De heer **Wagelaar** (PvdA) vraagt waarop de heer Becker doelt wanneer hij spreekt over verspilling van gemeenschapsgeld.
- 1940 De heer **Becker** (BBB) antwoordt dat hij doelt op de proceskosten die ontstaan doordat de gemeente Amsterdam het eerdere democratisch genomen besluit aanvecht. Hij stelt dat omwonenden hun juridische bijstand zelf betalen, terwijl Amsterdam volgens hem blijft procederen totdat zij gelijk krijgt.
- 1945 De heer **Wagelaar** (PvdA) werpt in een vervolginterruptie tegen dat het in een democratische rechtsstaat juist een recht is om op basis van geldende wet- en regelgeving tegen een overheidsbesluit op te komen. Hij vraagt waarom de heer Becker het uitoefenen van dat recht als verspilling aanduidt.
- 1950 De heer **Becker** (BBB) erkent dat het recht om te procederen bij de democratie hoort. Hij handhaaft wel zijn eerdere uitleg dat zijn financiële kritiek ziet op de daarmee gemoeide proceskosten.
- 1955 Mevrouw **Van der Helm-Chandansingh** (50PLUS) zegt in verschillende bijdragen empathie voor de omwonenden te missen. Zij vindt dat de lange duur van het dossier, de onzekerheid over de uitkomst en de mogelijke gevolgen voor de leefomgeving nadrukkelijker in de politieke afweging moeten terugkomen.
- 1960 Zij benadrukt dat haar fractie niet principieel tegen windturbines of tegen de energietransitie is. De afwijzing ziet volgens haar uitsluitend op deze locatie en op het gewicht van het verkeersveiligheidsrisico. Zij vraagt waarom Gedeputeerde Staten Provinciale Staten naar haar indruk pas kort voor de vergadering uitvoerig hebben geïnformeerd, terwijl de rechtbank op 1 juni een termijn van zestien weken had gesteld voor een nieuw besluit.
- 1965 De eerdere provinciale keuze voor een nulrisicobenadering bij verkeersveiligheid blijft voor haar richtinggevend: wanneer een locatie al ingewikkeld en belast is, moet naar haar oordeel grote terughoudendheid worden betracht met een extra risicofactor. Omdat sinds de eerdere beoordeling inmiddels ongeveer twee jaar zijn verstreken, zou zij meer vervolgonderzoek willen naar de verhouding tussen verkeersveiligheid en plaatsing van turbines op deze specifieke locatie. Zolang die nadere zekerheid ontbreekt, wil 50PLUS geen VVGB afgeven.
- 1970 Mevrouw **Bakker** (VVD) opent met het uitgangspunt dat duurzame energieopwekking moet samengaan met voorspelbaar, zorgvuldig en juridisch houdbaar ruimtelijk beleid. Zij leest de rechterlijke uitspraak niet als een opdracht om de VVGB – en daarmee de komst van drie windturbines – alsnog te verlenen. Volgens haar is de eerdere weigering vernietigd vanwege een

1975 tekortschietende motivering en behouden Provinciale Staten de ruimte om opnieuw tot weigering te besluiten, mits die keuze deugdelijk wordt onderbouwd.

In die nieuwe afweging kent de VVD doorslaggevend gewicht toe aan verkeersveiligheid. Zij verwijst naar het negatieve advies en de actualisering daarvan door Rijkswaterstaat en het advies van de omgevingsdienst. Uit de deskundigenadviezen leidt zij af dat de turbines de rijtaak op een reeds complex knooppunt verder kunnen belasten en daarmee het veiligheidsrisico vergroten. Zij verbindt dat aan de provinciale ambitie van nul verkeersslachtoffers: juist wanneer de omvang van het extra risico niet exact kan worden vastgesteld, vindt zij het niet verantwoord om dat risico op deze locatie te accepteren.

1985 De heer **Mülder** (D66) vraagt of alternatieve verkeersmaatregelen, zoals een lagere maximumsnelheid van 80 kilometer per uur, kunnen worden ingezet om zowel de verkeersveiligheid als de energieopgave te dienen.

1990 Mevrouw **Bakker** (VVD) antwoordt dat nu de goede ruimtelijke ordening en het advies van Rijkswaterstaat voorliggen, niet andere verkeersmaatregelen. Zij wijst erop dat Rijkswaterstaat ook na een tegenonderzoek van Goudappel bij het negatieve advies blijft.

Mevrouw **Schneemann** (VVD) memoreert dat de reclamezuil onderdeel is van de problematiek aldaar. Zij vraagt wat de VVD belangrijker vindt: behoud van de reclamezuil of vermindering van netcongestie.

Mevrouw **Bakker** (VVD) antwoordt dat zij op een ander moment wil meedenken over reclamezuilen, maar dat deze in de voorliggende vergadering niet ter besluitvorming staan.

2000 Mevrouw **Buit** (ChristenUnie) vraagt of de VVD erkent dat deskundigen niet unaniem zijn over de verslechtering van de verkeersveiligheid.

Mevrouw **Bakker** (VVD) antwoordt dat Rijkswaterstaat voor haar de aangewezen deskundige is en dat Gedeputeerde Staten in de technische briefing hebben aangegeven dat er geen sluitend tegenadvies beschikbaar is.

Mevrouw **Bakker** betreft naast verkeersveiligheid ook de ruimtelijke inpassing in het landschap in haar oordeel. Zij verwijst naar de provinciale Handreiking Wind op Land en naar afspraken met buurgemeenten. Volgens haar is de opstelling als lijn onvoldoende herkenbaar en zijn de beoogde turbines niet gelijk van hoogte, waardoor geen rustig of eenduidig landschappelijk beeld ontstaat. Ook noemt zij negatieve effecten of beoordelingen voor de nabijgelegen woonboten, omliggende woonwijken, recreatief gebruik en het Dam-tot-Damfietspad. Deze punten zijn voor haar geen vervanging van het veiligheidsargument, maar aanvullende bevestiging dat de locatie ruimtelijk onvoldoende passend is. Daarmee plaatst zij tegenover het energiebelang een breder pakket van locatiespecifieke bezwaren.

2020 Statenlid **Van der Waart** (GroenLinks) vraagt waarom de VVD landschappelijke aspecten opnieuw betreft, terwijl de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling de ontwikkeling eerder landschappelijk aanvaardbaar achtte en dit argument destijds niet doorslaggevend was.

Mevrouw **Bakker** (VVD) antwoordt dat Provinciale Staten een nieuw besluit moeten nemen en daarbij volgens haar alle relevante feiten en omstandigheden mogen betrekken. Zij ziet de ruimtelijke beoordeling daarom niet als afgesloten.

2025

Mevrouw **Schneemann** (Volt) verwijst naar de technische briefing, waarin de keuze volgens haar expliciet is beperkt tot netcongestie en verkeersveiligheid. Zij vraagt of de VVD verkeersveiligheid boven vermindering van netcongestie plaatst.

2030

Mevrouw **Bakker** (VVD) bevestigt dat de VVD in deze specifieke situatie, op basis van de ruimtelijke afweging voor deze locatie, voor verkeersveiligheid kiest.

De heer **Wagelaar** (PvdA) vraagt of het zoeken van de grenzen van de toegestane afweging niet kan leiden tot een schadeclaim van de initiatiefnemers van mogelijk miljoenen euro's.

2035

Mevrouw **Bakker** (VVD) antwoordt dat de vrees voor een schadeclaim volgens haar geen overweging behoort te zijn die ten grondslag ligt aan de ruimtelijke belangenafweging.

2040

Mevrouw **Schneemann** (Volt) spreekt haar teleurstelling uit over het standpunt van de VVD. Zij verwijst daarbij naar de ondernemers die tijdens de vergadering om een oplossing voor de netcongestie hebben gevraagd.

2045

Mevrouw **Bakker** (VVD) reageert dat mevrouw Van der Waart eerder een vraag over de positie van de ondernemers heeft gesteld. Zij kondigt aan daarop aan het einde van haar betoog terug te komen.

2050

Mevrouw **Bakker** geeft vervolgens aan dat de drie turbines ruimtelijk onvoldoende in het landschap passen. Zij verwijst naar provinciale uitgangspunten voor een herkenbare lijnopstelling en gelijke turbinehoogte en naar de landschappelijke beoordeling uit 2023, waarin voor onder meer het Oostzanerveld, woonboten, woonwijken, recreatie en het Dam tot Dam-fietspad sterke negatieve effecten zijn aangegeven. Volgens haar moeten deze ruimtelijke aspecten prominent worden meegewogen in het nieuwe besluit.

2055

De heer **Wagelaar** (PvdA) plaatst daartegenover dat de rechtbank heeft aangegeven welke onderdelen van de eerdere motivering geen stand hielden. Volgens hem gaat de hernieuwde politieke afweging in hoofdzaak over verkeersveiligheid tegenover klimaat en vermindering van netcongestie. Hij vraagt waarom de VVD ruimtelijke aspecten die eerder niet doorslaggevend waren, nu alsnog zwaar in de motivering wil betrekken.

2060

Mevrouw **Bakker** (VVD) houdt vast aan haar uitleg dat de besluitvorming opnieuw moet plaatsvinden en dat relevante actuele omstandigheden daarin mogen worden betrokken.

2065

Statenlid **Van der Waart** (GroenLinks) vraagt waarom de VVD het landschap opnieuw in de afweging betreft, terwijl daarover eerder onderzoek is gedaan en volgens haar geen nieuwe inzichten zijn.

Mevrouw **Bakker** (VVD) antwoordt dat bij het nieuwe besluit alle feiten en omstandigheden opnieuw moeten worden afgewogen.

2070 De heer **Mülder** (D66) stelt de VVD voor om samen met BBB en de Partij voor de Dieren een amendement op te stellen waarin de door deze fracties genoemde ruimtelijke aspecten expliciet aan het voorliggende besluit worden toegevoegd.

2075 Mevrouw **Bakker** (VVD) bedankt de heer Mülder voor zijn suggestie en verwijst vervolgens naar Statenmotie M127 uit 2021 over windturbines nabij gemeentegrenzen. Deze motie strekt volgens haar tot het vooraf opstellen van een gezamenlijk afsprakenkader met buurgemeenten. Uit de inspraakreacties van Zaanstad en Oostzaan blijkt naar haar oordeel niet dat aan die motie bij het windpark Noorder IJplas uitvoering is gegeven. De VVD vindt dat op deze locatie negatief moet worden besloten over de verklaring van geen bedenkingen, omdat de voorgestelde opstelling
2080 volgens de fractie fors afwijkt van zowel de eigen provinciale ruimtelijke uitgangspunten als het afsprakenkader uit motie M127. In de belangenafweging moeten volgens mevrouw Bakker vooral de verkeersveiligheid, de provinciale ambitie van nul verkeersdoden in 2050 en de ruimtelijke kwaliteit doorslaggevend zijn. De VVD concludeert daarom dat het belang van verkeersveiligheid op deze locatie zwaarder weegt dan het belang van duurzame energieopwekking met de
2085 voorgestelde, afwijkende opstelling in de Noorder IJplas.

Mevrouw Bakker reageert tevens op de eerdere vraag van Statenlid Van der Waart (GroenLinks) over het belang van de drie windturbines voor ondernemers die met netcongestie te maken hebben. Zij stelt dat zij niet kan beoordelen of juist deze turbines de problemen van de
2090 betreffende ondernemers zullen oplossen, omdat zij daarover niet over de benodigde informatie beschikt. Zij legt deze vraag daarom voor aan Gedeputeerde Staten.

De heer **Wagelaar** (PvdA) vraagt hoe het standpunt van de VVD zich verhoudt tot motie M59–2026, ‘Oproep tot nationale crisis netcongestie’, die door de VVD is ingediend. Hij wil weten of
2095 deze motie volgens de VVD slechts voor de Bühne was, of dat de aanpak van netcongestie voor de fractie nog steeds een zwaarwegend belang vormt.

Mevrouw **Bakker** (VVD) antwoordt dat zij haar bijdrage is begonnen met de constatering dat de VVD voor duurzame energie is. Volgens haar ligt echter de concrete vraag voor of deze drie
2100 windturbines, gelet op de ruimtelijke afwegingen, juist op deze locatie moeten worden geplaatst. De VVD beantwoordt die vraag ontkennend.

De heer **Mülder** (D66) zegt zich te schamen voor het provinciebestuur en vraagt hoe het proces rond de windturbines zo ver heeft kunnen komen. Volgens hem staan de afgelopen vier jaar
2105 symbool voor bestuurlijke stilstand: de coalitie heeft ook in dit dossier geen tijdige keuze gemaakt en de besluitvorming vooruitgeschoven. Hij begrijpt daarom de boosheid van zowel initiatiefnemers als bewoners. Naar zijn oordeel hebben alle betrokkenen gedurende vier jaar veel tijd en geld besteed aan een ondeugdelijk proces. Hij vindt dat zowel de voor- als de tegenstanders binnen de coalitie zich rekenschap moeten geven van het uitblijven van
2110 duidelijkheid.

Mevrouw **Van der Helm–Chandansingh** (50PLUS) vraagt of D66 in 2023 niet eveneens heeft gestemd tegen het afgeven van een verklaring van geen bedenkingen. Zij wil weten of de door de heer Mülder uitgesproken schaamte daarmee ook betrekking heeft op de eigen opstelling van
2115 D66 destijds.

De heer **Mülder** (D66) antwoordt dat hij later in zijn bijdrage uitgebreid op die eerdere opstelling van D66 zal terugkomen en vraagt mevrouw Van der Helm–Chandansingh daarop te wachten.

2120 De heer Mülder vervolgt dat de bestuursrechtelijke uitspraak volgens D66 uitzonderlijk en beschamend is. Hij noemt de tijdlijnen en de opeenvolging van late, onderling tegenstrijdige rapporten onaanvaardbaar en wijt dit aan een provinciebestuur dat niet durfde te kiezen. Volgens hem laat dit dossier zien dat bestuurlijke stilstand tot provinciale achteruitgang leidt. D66 heeft naar eigen zeggen zelf eveneens moeten zoeken door de gebrekkige informatievoorziening. De heer
2125 Mülder verwijt het college dat eerdere vragen van zijn fractie over de juridische houdbaarheid van het besluit zijn afgedaan als onnodige zorgen. D66 stemde bij de vorige behandeling met grote moeite tegen de verklaring van geen bedenkingen, omdat de natuurtoets toen voor de fractie doorslaggevend was. Hij vindt het beschamend dat de rapportages van de Omgevingsdienst, waarvoor het college volgens hem verantwoordelijkheid draagt, nog steeds niet op orde zijn.

2130 Nu de rechter duidelijk heeft gemaakt dat een afweging tussen twee belangen moet worden gemaakt, is de keuze voor D66 volgens hem wel helder. De fractie beschouwt netcongestie als mogelijk het grootste probleem van de provincie en acht projecten als dit daarom dringend nodig. D66 erkent de bezwaren en ziet dat de kwaliteit van leven van sommige omwonenden kan afnemen.

2135 De heer **Van Haasen** (PVV) betwist dat de drie windturbines de netcongestie oplossen. Volgens hem wordt netcongestie aangepakt door het elektriciteitsnet uit te breiden en te verzwaren, zoals op dat moment in Oostzaan gebeurt. Hij vraagt de heer Mülder of deze dat met hem eens is.

2140 De heer **Mülder** (D66) antwoordt dat hij het daarmee niet eens is. Hij erkent dat uitbreiding en verzwaring van het elektriciteitsnet eveneens nodig zijn, maar verwijst naar de brief van Liander, waarin volgens hem duidelijk is toegelicht welke bijdrage de windturbines aan de aanpak van netcongestie kunnen leveren. Hij vraagt de heer Van Haasen die brief opnieuw te lezen.

2145 De heer Mülder vervolgt dat D66 onderkent dat de kwaliteit van leven van sommige omwonenden mogelijk verslechtert en dat de zorgen over de verkeersveiligheid serieus moeten worden genomen. De rechter verlangt volgens hem echter dat Provinciale Staten de betrokken belangen tegen elkaar afwegen. Gelet op de bestaande situatie op het verkeersplein, waar al reclamezuilen staan, concludeert D66 dat de opgave rond netcongestie en duurzame energie zwaarder weegt. De fractie
2150 vindt dat een keuze voor de windturbines nodig is om de woningbouw te bevorderen, de economie te versterken en te voorkomen dat Noord–Holland verder vastloopt. D66 is daarom voor het afgeven van de verklaring van geen bedenkingen.

2155 Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) stelt dat de commissie volgens haar geen wezenlijk nieuwe politieke discussie voert. De rechtbank heeft niet geoordeeld dat Provinciale Staten de verklaring van geen bedenkingen niet mochten weigeren, maar dat de motivering van die weigering tekortschoot. De natuurtoestemmingen zijn volgens haar ten onrechte bij het eerdere besluit betrokken. De verkeersveiligheid mag daarentegen wel worden meegewogen, waarbij Provinciale Staten volgens haar zwaar gewicht mogen toekennen aan het advies van Rijkswaterstaat. Zij wijst erop dat
2160 Rijkswaterstaat voor het Coenplein spreekt van een onaanvaardbaar verhoogd verkeersveiligheidsrisico.

- 2165 Mevrouw Uiterwijk vervolgt dat de rechtbank Provinciale Staten opdraagt zelf een expliciete belangenafweging te maken tussen verkeersveiligheid enerzijds en duurzame energieopwekking anderzijds. Die afweging moet volgens haar inzichtelijk worden gemotiveerd en leiden tot een besluit dat past binnen een goede ruimtelijke ordening. Zij wijst erop dat Gedeputeerde Staten daarvoor twee voordrachten hebben voorbereid: één voor en één tegen het afgeven van een verklaring van geen bedenkingen.
- 2170 Volgens mevrouw Uiterwijk ligt de kern daarmee bij een juridisch deugdelijk onderbouwde keuze. Bij de eerdere behandeling heeft volgens haar al een uitgebreide politieke discussie plaatsgevonden en is een besluit genomen; nu moet vooral de juridische onderbouwing worden verbeterd. JA21 kent groot gewicht toe aan de verkeersveiligheid op het Coenplein. Een verdere verhoging van de rijtaakbelasting op een verkeerspunt dat volgens de fractie al onveilig is, acht
- 2175 zij zeer onwenselijk. Binnen een goede ruimtelijke ordening wegen veiligheid en lichamelijke integriteit voor JA21 het zwaarst. De fractie wil geen risico nemen op een toename van het aantal verkeersslachtoffers en verwerpt de redenering dat aan een bestaande onveilige situatie nog een extra belastende factor kan worden toegevoegd.
- 2180 JA21 concludeert daarom dat het belang van de verkeersveiligheid rond het Coenplein zwaarder moet wegen dan het belang van duurzame energieopwekking op deze locatie. Mevrouw Uiterwijk nuanceert dat windturbines volgens de aangehaalde onderzoeken niet in alle omstandigheden onverenigbaar zijn met verkeersveiligheid. Voor deze specifieke locatie vindt zij echter dat de bestaande, zorgwekkende verkeerssituatie geen verdere verhoging van de rijtaakbelasting
- 2185 verdraagt. Op grond van deze belangenafweging kiest JA21 voor verkeersveiligheid en zal de fractie niet instemmen met het afgeven van een verklaring van geen bedenkingen.
- 2190 De heer **Mülder** (D66) complimenteert mevrouw Uiterwijk met de helderheid en zorgvuldigheid van haar bijdrage. Hoewel hij haar inhoudelijke conclusie nadrukkelijk niet deelt, vindt hij haar belangenafweging begrijpelijk en passend bij de opdracht om de relevante belangen gemotiveerd tegen elkaar af te wegen. Hij vraagt haar, met een kritische verwijzing naar andere tegenstanders van de verklaring van geen bedenkingen, om ook aan hen toe te lichten hoe deze afweging volgens haar juridisch en inhoudelijk moet worden gemaakt.
- 2195 Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) reageert met humor dat het niet haar taak is om de overige Statenleden afzonderlijk uitleg te geven; zij heeft naar eigen zeggen al voldoende aan haar eigen werkzaamheden. Zij suggereert dat de heer Mülder die toelichting zelf nogmaals kan geven, met hetzelfde enthousiasme als in zijn eerdere bijdrage.
- 2200 Mevrouw **Van der Helm–Chandansingh** (50PLUS) komt terug op haar eerdere punt van orde over de omgangsvormen in het debat. Zij benadrukt dat Statenleden elkaar kritisch mogen bevragen en politieke verschillen mogen benoemen, maar vindt dat de heer Mülder een grens nadert door te suggereren dat collega's die zijn standpunt niet delen de voorliggende afweging niet zouden hebben begrepen. Zij roept hem daarom op zich tegenover zijn collega's fatsoenlijker uit te spreken.
- 2205

De **voorzitter** antwoordt dat zij niet de indruk heeft dat de heer Mülder met zijn woorden een grens heeft overschreden. Zij neemt kennis van de opvatting van mevrouw Van der Helm–Chandansingh.

2210 De heer **Van Haasen** (PVV) stelt dat Amsterdam bij de voorgenomen windturbines in de Noorder IJplas onvoldoende rekening houdt met de bezwaren van Zaanstad en Oostzaan.

Voor de PVV is de verkeersveiligheid op het Coenplein doorslaggevend. Hij verwijst naar het negatieve advies van Rijkswaterstaat en het onderzoek van Goudappel, waarin de verkeerssituatie als
2215 complex tot zeer complex wordt omschreven en extra afleiding door de turbines wordt voorzien. Volgens Rijkswaterstaat ontstaat een onaanvaardbaar verhoogd risico dat alleen met een volledige reconstructie van het knooppunt voldoende kan worden beperkt. Omdat daarvoor geen plannen bestaan, vraagt de heer Van Haasen waarom Provinciale Staten dit risico nu wel zouden moeten aanvaarden. De PVV kent aan het advies van Rijkswaterstaat zwaar gewicht toe.

2220 Daarnaast wijst de heer Van Haasen op de concrete woningbouw- en gebiedsontwikkeling in Zaanstad. In de woondeal geldt volgens hem een inspanningsverplichting voor bijna tienduizend woningen tot 2030, waaronder ongeveer tweeduizend woningen in het Sluiskwartier. Hij noemt de vastgestelde plannen, € 11,5 miljoen uit het Zaanse Transformatiefonds, ruim € 64 miljoen
2225 rijksbijdrage voor woningbouw en infrastructuur, en de aanwijzing van de Achtersluispolder als doorbraaklocatie. Tegen deze achtergrond vindt de PVV dat windturbines geen nieuwe belemmering mogen vormen. Hij vraagt Gedeputeerde Staten welk gewicht zij aan deze ontwikkeling toekennen, mede gezien de provinciale woningbouwafspraken met Zaanstad.

2230 Hoewel de PVV principieel tegen windturbines is, stelt de heer Van Haasen dat ook los daarvan de verkeersveiligheid en de Zaanse gebiedsontwikkeling zwaarder wegen dan de energieambities van Amsterdam. De fractie wil geen risico nemen met weggebruikers en geen ruimte bieden aan turbines die woningbouw of de ontwikkeling van de Achtersluispolder kunnen belemmeren. De PVV stemt daarom tegen het afgeven van een verklaring van geen bedenkingen voor de windturbines in de
2235 Noorder IJplas.

Mevrouw **Engels** (CDA) zegt dat het CDA de rechterlijke uitspraak serieus neemt en de stukken opnieuw heeft beoordeeld. De fractie blijft zwaar tillen aan de verkeersveiligheid op het Coenplein en ziet in de nieuwe informatie geen aanleiding haar eerdere standpunt te wijzigen. Zij
2240 leidt uit de twee door Gedeputeerde Staten voorbereide voordrachten af dat een weigering van de verklaring van geen bedenkingen op grond van verkeersveiligheid juridisch verdedigbaar kan worden gemotiveerd. Mevrouw Engels vraagt daarnaast of de provincie eerder meer regie had kunnen nemen om het langdurige proces beter te begeleiden en initiatiefnemers eerder duidelijkheid te bieden.

2245 De heer **Wagelaar** (PvdA) vraagt waarom het CDA de door hem als beperkt omschreven extra rijtaakbelasting zwaarder laat wegen dan de aanpak van netcongestie en de klimaatcrisis.

Mevrouw **Engels** (CDA) antwoordt dat het CDA de energietransitie en de aanpak van netcongestie belangrijk vindt, maar betwijfelt of de extra rijtaakbelasting werkelijk beperkt is. Gezien het
2250 duidelijke negatieve advies van Rijkswaterstaat wil de fractie geen risico nemen met de verkeersveiligheid en acht zij dit geen geschikte locatie voor de windturbines.

De heer **Wagelaar** (PvdA) vraagt in een vervolginterruptie of het CDA erop vertrouwt dat de RES-
2255 doelstellingen worden gehaald wanneer projecten als dit worden afgewezen, ook als de locatie niet perfect maar volgens hem wel voldoende geschikt is.

Mevrouw **Engels** (CDA) antwoordt dat de RES-doelstellingen volgens het CDA ook op andere manieren en locaties binnen Amsterdam kunnen worden gerealiseerd. Zij verwijst naar plannen voor het Westelijk Havengebied en stelt dat een voortvarende uitvoering en goede procesondersteuning daaraan kunnen bijdragen.

Mevrouw **Bouhlef-Lascaris** (SP) benadrukt dat een aangewezen zoekgebied niet automatisch een geschikte locatie is. Zij noemt het Westelijk Havengebied als alternatief en handhaaft de drie afwegingspunten die de SP ook in 2023 hanteerde: verkeersveiligheid, gezondheid en natuur. Hoewel natuur volgens haar in deze besluitvorming niet mag worden meegewogen, wil zij dit onderwerp later toch benoemen.

Voor deze locatie laat de SP de verkeersveiligheid zwaarder wegen dan de energietransitie, mede omdat duurzame energie volgens de fractie ook elders kan worden opgewekt.

Daarnaast vraagt mevrouw Bouhlef-Lascaris aandacht voor de gezondheid en overlast van omwonenden. Zij verwijst naar de inspraakbijdrage van de heer Van der Stelt over volgens hem verouderde RIVM-factsheets en een achterhaalde milieueffectrapportage (MER). De SP vraagt hoe Provinciale Staten zorgvuldig kunnen besluiten als de beschikbare informatie mogelijk niet actueel is.

De heer **Wagelaar** (PvdA) vraagt of de SP de omvangrijke milieueffectrapportage, waaraan meerdere deskundigen hebben gewerkt, niet te snel terzijde schuift op basis van de bijdrage van één inspreker.

Mevrouw **Bouhlef-Lascaris** (SP) antwoordt dat zij niet inhoudelijk over natuur wil uitweiden. Zij noemt de natuurvergunning uitsluitend als opmaat naar een voorstel en vraagt de heer Wagelaar haar bijdrage eerst te laten afronden.

Mevrouw **Bouhlef-Lascaris** (SP) erkent dat de afzonderlijke natuurvergunning op grond van de rechterlijke uitspraak buiten de voorliggende afweging valt. Omdat een positieve verklaring van geen bedenkingen niet garandeert dat de turbines ook daadwerkelijk kunnen worden gebouwd, stelt zij voor de verklaring pas af te geven zodra duidelijkheid bestaat over de natuurvergunning.

De heer **Wagelaar** (PvdA) vraagt hoe dit voorstel zich verhoudt tot de rechterlijke opdracht aan Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten om binnen zestien weken duidelijkheid te geven.

Mevrouw **Bouhlef-Lascaris** (SP) antwoordt dat zij de actuele stand van de natuurvergunning niet kent en daarom niet uitsluit dat daarover binnen de termijn van zestien weken duidelijkheid kan ontstaan.

De **voorzitter** constateert dat alle fracties in eerste termijn aan het woord zijn geweest. Zij meldt voor kijkers thuis dat de onlineverbinding mogelijk beter werkt via Chrome.

Omdat het inmiddels 23.10 uur is en de vergadering naar verwachting niet die avond kan worden afgerond, stelt zij voor de behandeling te schorsen en donderdagavond voort te zetten. Zij wijst daarbij op de lange vergaderduur en het feit dat aanwezigen nog naar huis moeten.

2305

Statenlid **Van der Waart** (GroenLinks) stelt voor de behandeling die avond toch af te ronden. Volgens haar zijn aan Gedeputeerde Staten relatief weinig vragen gesteld en hebben veel fracties nog maar weinig spreektijd, waardoor een korte beantwoording mogelijk zou moeten zijn. Mevrouw **Schneemann** (Volt) sluit zich daarbij aan.

2310

De **voorzitter** schorst de vergadering voor vijf minuten om over het vervolg te overleggen.

Schorsing van 23.11 uur tot 23.18 uur.

2315

De **voorzitter** hervat de vergadering. Zij meldt dat de behandeling doorgaat, maar dat het gebouw om 23.30 uur moet worden verlaten, zodat iedereen uiterlijk om 23.50 uur buiten is. Omdat zij geen bezwaar constateert, geeft zij gedeputeerde Rommel het woord voor de beantwoording in eerste termijn.

2320

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Rommel** antwoordt op de vragen over de reclamezuilen dat Rijkswaterstaat de voorgestelde mitigerende maatregelen, waaronder verwijdering of afscherming van de zuilen, al in het advies van 12 februari 2024 heeft beoordeeld. Omdat deze maatregelen de inrichting van het knooppunt betreffen en niet de turbines zelf, nemen zij volgens Rijkswaterstaat het verhoogde verkeersveiligheidsrisico niet volledig weg. De rechtbank heeft dit oordeel gevolgd. Gedeputeerde Staten zien daarom geen toegevoegde waarde in nieuw overleg hierover; bovendien moet Provinciale Staten uiterlijk 21 september 2026 besluiten.

2325

De gedeputeerde meldt verder dat veelvuldig bestuurlijk en ambtelijk contact heeft plaatsgevonden met de omliggende gemeenten.

2330

Gedeputeerde Rommel reageert op de vraag van mevrouw Buit (ChristenUnie) over het nieuwe onderzoek van Rijkswaterstaat uit 2025. Dat onderzoek laat volgens haar langs wegen geen algemeen verhoogd ongevalsrisico door windturbines zien, maar bevestigt dat bij knooppunten een locatiespecifieke beoordeling nodig blijft. De onderzochte situaties voldeden al aan de beleidsregels voor het plaatsen van windturbines langs wegen in beheer bij het Rijk en betroffen geen op- en afritten of verbindingswegen. Rijkswaterstaat blijft daarom voor het complexe Coenplein, waar de rijtaakbelasting al hoog is, bij het eerdere negatieve advies.

2335

Mevrouw **Buit** (ChristenUnie) verduidelijkt dat zij niet vraagt naar het standpunt van Rijkswaterstaat, maar of Gedeputeerde Staten het nieuwe onderzoek verwerken in de motivering van het besluit. Mevrouw Buit is van mening dat dit meegenomen moet worden in de onderbouwing omdat het over een nieuw onderzoek betreffende de verkeersveiligheid in combinatie met windturbines gaat.

2345

Gedeputeerde **Rommel** antwoordt dat Gedeputeerde Staten in de twee voordrachten mogelijke motiveringen hebben voorgelegd. Het is aan Provinciale Staten om een voordracht te steunen en de onderbouwing zo nodig te amenderen.

- 2350 Op de vraag van mevrouw Van der Helm–Chandansingh (50PLUS) over de informatievoorziening antwoordt gedeputeerde Rommel dat Gedeputeerde Staten Provinciale Staten op 25 juni 2026, vóór het zomerreces, al schriftelijk hebben gereflecteerd op de gerechtelijke uitspraak van 1 juni 2026.
- 2355 In reactie op de PVV benadrukt zij dat Gedeputeerde Staten bewust geen eigen belangenafweging hebben gemaakt: de keuze tussen de voorliggende belangen is aan Provinciale Staten.
- Over de Zaanse woningbouwplannen merkt zij op dat voor woonboten en woningen dezelfde normen gelden en dat Gedeputeerde Staten daarom geen directe woningbouwbeperking
- 2360 verwachten. Provinciale Staten moeten zelf afwegen of de turbines woningbouw belemmeren of juist kansen bieden door lokaal energieaanbod.
- De heer **Mülder** (D66) vraagt of gedeputeerde Rommel Provinciale Staten daarmee oproept de woningbouwplannen in Zaanstad in de afweging te betrekken.
- 2365 Gedeputeerde **Rommel** antwoordt dat zij die oproep niet doet. Zij benadrukt opnieuw dat Provinciale Staten zelf bepalen of en hoe zij woningbouw en de relatie met energievoorziening meewegen; Gedeputeerde Staten hebben daarover geen nadere afweging gemaakt.
- 2370 Op de vraag van mevrouw Engels (CDA) of de provincie eerder meer regie had kunnen nemen, antwoordt gedeputeerde Rommel dat de provincie als bevoegd gezag al de regie voerde en zij niet ziet welke grotere rol mogelijk was.
- Mevrouw **Engels** (CDA) verduidelijkt dat zij doelt op eerder gemaakte afspraken over de
- 2375 provinciale rol bij windprojecten nabij gemeentegrenzen.
- Gedeputeerde **Rommel** antwoordt dat de provincie onder het toenmalige stelsel bevoegd gezag was en die regierol heeft vervuld; onder de Omgevingswet kan de gemeente de regie nemen.
- 2380 Mevrouw **Engels** (CDA) licht toe dat de verschillende opvattingen van Amsterdam, Zaanstad en Oostzaan volgens haar kunnen wijzen op een gemiste kans voor de provincie om de gemeenten eerder bij elkaar te brengen.
- Gedeputeerde **Rommel** kan achteraf niet beoordelen of eerder gezamenlijk overleg tot een betere
- 2385 uitkomst had geleid. Zij vraagt gedeputeerde Gielen de afstemming in RES-verband nader toe te lichten.
- Gedeputeerde **Gielen** stelt dat verschil van inzicht tussen gemeenten niet betekent dat het proces onvoldoende is verlopen. De standpunten van Amsterdam en de buurgemeenten zijn volgens haar
- 2390 duidelijk. Binnen de Regionale Energiestrategie (RES), de windladder en de afspraken uit het coalitieakkoord vindt regelmatig overleg plaats om projecten nabij gemeentegrenzen zorgvuldig af te stemmen.
- Op de vraag van de VVD antwoordt zij dat de windturbines de netcongestie kunnen verminderen
- 2395 doordat vraag en aanbod dichterbij elkaar komen, zoals Liander heeft toegelicht. Daarmee is echter

niet verzekerd dat specifieke ondernemers een aansluiting krijgen; dat hangt ook af van netuitbreidingen en de ontwikkeling van vraag en gebruik. De turbines lossen de netcongestie dus niet zelfstandig op, maar kunnen wel onderdeel van de oplossing zijn.

2400 *Tweede termijn commissie*

Mevrouw **Bakker** (VVD) erkent dat de turbines aan de vermindering van netcongestie kunnen bijdragen, maar vraagt of daarmee voor de aanwezige ondernemers daadwerkelijk een oplossing wordt geboden. Voor haar blijft daarnaast de vraag centraal staan of de turbines juist op deze locatie in de Noorder IJplas moeten komen.

2405

Mevrouw **Van der Helm–Chandansingh** (50PLUS) zegt dat de brief van 25 juni 2026 haar is ontgaan. Haar eerdere vraag ging vooral over een voortvarende behandeling van het proces. Zij dankt gedeputeerde Rommel voor het antwoord, maar kan de brief op dat moment nog niet terugvinden.

2410

Mevrouw **Bouhlef–Lascaris** (SP) verduidelijkt dat de SP tegen het afgeven van de verklaring van geen bedenkingen is.

2415 Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) roept Provinciale Staten op om bij de besluitvorming de door de rechtbank aangegeven juridische kaders nauwgezet te volgen. Hoewel fracties verschillend wegen tussen verkeersveiligheid en duurzame energieopwekking, vindt zij het essentieel dat het uiteindelijke besluit ditmaal juridisch deugdelijk wordt gemotiveerd.

Tweede termijn Gedeputeerde Staten

2420 Gedeputeerde **Gielen** antwoordt mevrouw Bakker dat het college ondernemers geen toezeggingen heeft gedaan. De turbines kunnen in bredere zin bijdragen aan het verminderen van netcongestie door vraag en aanbod dicht bij elkaar te brengen, maar geen afzonderlijk project is op zichzelf noodzakelijk of voldoende voor de oplossing.

2425 De **voorzitter** constateert dat er geen openstaande vraag aan gedeputeerde Rommel resteert en concludeert dat het agendapunt voldoende is besproken s. Zij dankt de sprekers voor hun bijdragen.

2430 De voordrachten Vvgb Noorder IJplas tegen en Vvgb Noorder IJplas vóór zullen als bespreekstuk worden doorgeleid naar de Provinciale Statenvergadering van 7 september 2026. De samenvatting van deze bespreking zal aan de stukken van de Provinciale Statenvergadering worden toegevoegd.

16 Rondvraag gedeputeerde Gielen (Klimaat en Energie)

2435 Voorafgaand aan de vergadering zijn er geen rondvragen ingediend aan gedeputeerde Gielen. Dit agendapunt is vervallen.

20 Sluiting

2440 De **voorzitter** sluit de vergadering om 23.32 uur.

Sluiting om 23.32 uur.